

2021

Chuyển đổi số trong quản trị xuất bản ấn phẩm khoa học và tổ chức tọa đàm, hội thảo

GS.TS. Nguyễn Trọng Hoài ThS. Nguyễn Quang Bình ThS. Nguyễn Thị Hồng Cẩm ThS. Trần Lê Thùy Duyên ThS. Đào Thị Minh Huyền ThS. Trần Lê Phúc Thịnh ThS. Huỳnh Lưu Đức Toàn

UEH University

Citation:

GS.TS. Nguyễn Trọng H., ThS. Nguyễn Quang B., ThS. Nguyễn Thị Hồng C., ThS. Trần Lê Thùy D., ThS. Đào Thị Minh H., ThS. Trần Lê Phúc T. and ThS. Huỳnh Lưu Đức T. (2021), "Chuyển đổi số trong quản trị xuất bản ấn phẩm khoa học và tổ chức tọa đàm, hội thảo", Thông tin và Truyền thông

Available at <https://digital.lib.ueh.edu.vn/handle/UEH/62521>

This item is protected by copyright and made available here for research and educational purposes. The author(s) retains copyright ownership of this item. Permission to reuse, publish, or reproduce the object beyond the bounds of Vietnam Intellectual Property Law (2005, 2009 and 2022) or other exemptions to the law must be obtained from the author(s).

CHUYỂN ĐỔI SỐ TRONG QUẢN TRỊ XUẤT BẢN ÁN PHẨM KHOA HỌC VÀ TỔ CHỨC TỌA ĐÀM, HỘI THẢO

GS.TS. NGUYỄN TRỌNG HOÀI

Tổng biên tập Tạp chí Nghiên cứu Kinh tế và Kinh doanh Châu Á

ThS. HUỖNH LƯU ĐỨC TOÀN

Trợ lý Tổng biên tập Tạp chí Nghiên cứu Kinh tế và Kinh doanh Châu Á

ThS. NGUYỄN QUANG BÌNH

Tạp chí Nghiên cứu Kinh tế và Kinh doanh Châu Á

ThS. NGUYỄN THỊ HỒNG CẨM

Tạp chí Nghiên cứu Kinh tế và Kinh doanh Châu Á

ThS. TRẦN LÊ THÙY DUYÊN

Tạp chí Nghiên cứu Kinh tế và Kinh doanh Châu Á

ThS. ĐÀO THỊ MINH HUYỀN

Tạp chí Nghiên cứu Kinh tế và Kinh doanh Châu Á

ThS. TRẦN LÊ PHÚC THỊNH

Tạp chí Nghiên cứu Kinh tế và Kinh doanh Châu Á

TÓM TẮT

Những thành tựu về công nghệ số từ cuộc Cách mạng Công nghiệp 4.0 đã và đang mang lại rất nhiều lợi ích nhờ biến đổi phương thức vận hành để tăng năng suất và hiệu quả hoạt động. Xu thế này đã được Tạp chí Nghiên cứu Kinh tế và Kinh doanh Châu Á (JABES) nhanh chóng nắm bắt và ứng dụng vào hầu hết hoạt động tại đơn vị. Bên cạnh đó, những biến động khó lường từ đại dịch COVID-19 đã trở thành chất xúc tác khiến cho quá trình Chuyển đổi số này tại đơn vị được đẩy mạnh hơn bao giờ hết. Bài viết này tập trung làm rõ quá trình chuyển đổi số trong hoạt động quản trị xuất bản ấn phẩm khoa học và tổ chức tọa đàm, hội thảo tại JABES thời gian qua. Cuối cùng, bài viết đưa ra những hàm ý quản trị và bài học kinh nghiệm để các đơn vị liên quan có thể cùng nghiên cứu thực hiện triển khai.

Từ khoá: *Chuyển đổi số; Hội thảo trực tuyến; Quản trị xuất bản; Tọa đàm.*

Mã phân loại JEL: I20; I21; I23.

1. BỐI CẢNH VÀ ĐỘNG LỰC CHUYỂN ĐỔI SỐ

Chuyển đổi số (Digital Transformation) là khái niệm ra đời trong thời đại internet bùng nổ và là thuật ngữ rất thông dụng trong thời gian gần đây. Theo Vial (2019), chuyển đổi số là quá trình nhằm mục đích cải thiện một thực thể bằng cách thay đổi đáng kể các thuộc tính của nó thông qua sự kết hợp công nghệ thông tin, điện toán, truyền thông và kết nối.

1.1. Bối cảnh chuyển đổi số

Ngày nay, máy tính và các thiết bị di động thông minh được kết nối mạng internet và công nghệ truyền thông không dây trở nên vô cùng phổ biến. Sử dụng công nghệ, từng cá nhân có thể dễ dàng tiếp cận kho dữ liệu khổng lồ từ khắp các nơi trên toàn thế giới; lưu trữ dữ liệu và thực hiện các công việc hàng ngày thuận tiện, nhanh chóng và hiệu quả; giảm bớt các công việc lao động chân tay bởi vì xu thế các công việc đã và đang thay đổi.

Chuyển đổi số cũng mang đến sự thay đổi tích cực về văn hóa của các tổ chức, đòi hỏi các tổ chức phải liên tục cập nhật công nghệ, cải tiến hoạt động, thay đổi và thử nghiệm các cách thức vận hành mới.

1.2. Động lực chuyển đổi số

Từ năm 2009, Tạp chí Nghiên cứu Kinh tế và Kinh doanh châu Á (JABES) đã xác định chuyển đổi số là công việc cần phải thực hiện. Đến nay, công tác chuyển đổi số ngày càng được triển khai sâu và rộng, dưới nhiều hình thức để đáp ứng nhu cầu công việc của tòa soạn. Về cơ bản, động lực chuyển đổi số tại JABES đến từ hai yếu tố: (1) Nhu cầu lưu trữ điện tử và quản lý tập trung; và (2) tác động của đại dịch COVID-19.

1.2.1. Nhu cầu lưu trữ điện tử và quản lý tập trung

JABES đã có hơn 30 năm hoạt động, công tác xuất bản các ấn phẩm tạp chí diễn ra theo định kỳ hàng tháng, do đó, khối lượng bài viết, các số tạp chí cần được lưu trữ ngày càng nhiều; cùng với nhu cầu thường xuyên của độc giả, các nhà nghiên cứu ở nhiều nơi, cả Việt Nam và trên toàn thế giới trong việc khai thác, sử dụng tài liệu. Nếu khai thác nguồn tài liệu giấy trên các cuốn báo in sẽ khiến việc khai thác gặp nhiều khó khăn, mất thời gian. Mặt khác, việc thường xuyên khai thác tài liệu gốc, sao chụp sẽ dẫn đến những tài liệu cần được bảo quản dễ bị nhàu nát, không đảm bảo lưu trữ được lâu dài. Vì vậy, xây dựng cơ sở dữ liệu lưu trữ để quản lý, sử dụng, khai thác tài liệu một cách hiệu quả là nhu cầu tất yếu, mang đến tiện ích truy cập nguồn tài liệu nhanh chóng, dễ dàng và thuận tiện.

Ngoài việc cung cấp dữ liệu lưu trữ phục vụ nhu cầu tham khảo, số hóa mang đến tiện ích tối đa cho nhu cầu quản trị của JABES. Thông qua hệ thống website quản trị bài viết, các đối tượng gồm: (1) Tác giả; (2) Chuyên gia phản biện; và (3) Tòa soạn có thể dễ dàng thao tác, nắm bắt, xử lý và phản hồi thông tin về bài viết trong toàn bộ quá trình xuất bản bài báo khoa học, từ giai đoạn tác giả bắt đầu gửi bài vào hệ thống cho đến khi bài báo được xử lý hoàn chỉnh, đạt các tiêu chuẩn của một bài báo khoa học theo các tiêu chí nghiêm ngặt của Tòa soạn và được xuất bản. Thêm vào đó, thông qua chức năng tìm kiếm bài báo và thanh toán trực tuyến tại website, độc giả dễ dàng tìm kiếm được thông tin bài viết, thanh toán và download các nội dung cần tham khảo.

1.2.2. Tác động của đại dịch COVID-19

Từ năm 2016, JABES đã triển khai tổ chức hội thảo quốc tế theo định kỳ hàng năm và xem đây là công việc trọng tâm để kết nối, giao lưu với cộng đồng khoa học quốc tế, tăng độ nhận diện thương hiệu JABES và đặc biệt là thu hút nguồn bài viết có chất lượng cao từ các học giả, đặc biệt là học giả quốc tế.

Đại dịch COVID-19 bùng phát ở Vũ Hán (Trung Quốc) vào cuối tháng 11/2019, sau đó nhanh chóng lan ra toàn cầu và dẫn đến khủng hoảng về y tế trên phạm vi toàn thế giới. Sự lây lan nhanh chóng của đại dịch buộc Chính phủ các nước phải thực hiện những giải pháp ứng phó nhanh, ra quyết định cách ly xã hội trong nội bộ quốc gia và giữa các quốc gia với nhau. Điều này đã tác động mạnh mẽ, gây nhiều khó khăn trong việc liên lạc trực tiếp giữa các cá thể, tổ chức. Công tác chuẩn bị cho tổ chức hội thảo quốc tế của JABES trong năm 2020 đã được triển khai nhưng phải tạm hoãn do tình hình diễn biến của dịch bệnh và quy định về việc tất cả các đối tượng nhập cảnh vào Việt Nam đều phải thực hiện cách ly tập trung 14 ngày.

Trước nhu cầu gấp gáp, trao đổi và thu hút bài viết quốc tế để thực hiện mục tiêu chủ chốt là vào năm 2023, JABES gia nhập hệ thống Scopus, trong bối cảnh dịch bệnh COVID-19, chuyển đổi số càng cần được áp dụng mạnh mẽ hơn để phục vụ nhu cầu công việc của tòa soạn. Cụ thể, từ cuối năm 2020, JABES đã thực hiện chuỗi hội nghị chuyên đề: “Economics and Business: Agendas for the Uncertain World” - được tổ chức theo định kỳ hàng tháng thông qua việc mời các diễn giả uy tín quốc tế trình bày online các chủ đề mang tính định hướng nghiên cứu nhằm tăng số lượng và chất lượng bài viết gửi đến JABES, đồng thời, gia tăng sự ảnh hưởng của

JABES ở quy mô quốc tế. Chuỗi hội nghị chuyên đề đã nhận được sự quan tâm, tham gia của đông đảo cộng đồng học giả trong và ngoài nước.

Từ thực tế bối cảnh, động lực cùng với những kết quả đã đạt được từ công tác chuyển đổi số như trên, JABES tiếp tục xác định chuyển đổi số là công tác trọng tâm cần duy trì, cập nhật và ứng dụng mạnh mẽ hơn nữa trong thời gian tới để hiện đại hóa và vận hành hiệu quả các mục tiêu công việc của tòa soạn.

2. TỔNG QUAN LÝ THUYẾT VÀ CƠ SỞ CHUYỂN ĐỔI SỐ

Ở nội dung này, nhóm tác giả sẽ lược khảo một số công trình nghiên cứu tác động của đại dịch COVID-19 lên sự phát triển của các hình thức học thuật trực tuyến như hội thảo và hội nghị trực tuyến.

Nghiên cứu của Schwarz và cộng sự (2020) lập luận rằng, việc giãn cách xã hội do tác động của COVID-19 ở nhiều nước trên thế giới đã làm trỗi dậy các thảo luận về việc sử dụng các hình thức tương tác trực tuyến qua nền tảng internet để duy trì các hoạt động học thuật. Schwarz và cộng sự (2020) cho thấy các học giả, giảng viên sẵn sàng áp dụng các hình thức tương tác trực tuyến cho việc tổ chức các bài giảng, hội nghị hay tọa đàm. Điều đó chứng minh rằng các nền tảng hiện tại sẵn sàng thay thế việc tương tác trực tiếp tại nơi làm việc hay trường học; đồng thời, các học giả sẵn sàng sử dụng các nền tảng trực tuyến để trao đổi khoa học với nhau. Schwarz và cộng sự (2020) cũng cho rằng các hình thức và nền tảng tương tác trực tuyến giúp cho việc trao đổi kiến thức toàn diện hơn thông qua việc giảm thời gian và chi phí tổ chức, cho phép không gian làm việc đa dạng hơn với sự linh hoạt về địa lý và thời gian. Tuy nhiên, các nền tảng tương tác trực tuyến lại gặp khó khăn trong việc tạo ra các trải nghiệm tương tự như làm việc trực tiếp với nhau, đồng thời, gây ra những lo ngại mới về bảo mật dữ liệu và có thể gây ra căng thẳng do ranh giới giữa công việc và không gian riêng tư bị xóa nhòa.

Cùng quan điểm với Schwarz và cộng sự (2020) cho rằng việc tổ chức các hoạt động học thuật trực tuyến cũng có đầy đủ cả ưu và khuyết điểm, sử dụng mẫu nghiên cứu từ Hội nghị trực tuyến về việc Ứng dụng các công nghệ tiên tiến trong việc học tập, Pedaste và Kasemets (2021) kết luận rằng, ưu điểm của việc tổ chức hội thảo khoa học trực tuyến là các vấn đề về di chuyển, chỗ ở, thức ăn và khác biệt văn hóa được giải quyết triệt để vì người tham gia không phải di chuyển đến nơi tổ chức hội thảo. Ngược lại, Pedaste và Kasemets (2021) cho thấy khuyết điểm của việc tổ chức hội thảo

trực tuyến đến từ sự khác biệt về múi giờ của các thành viên tham gia, sự ổn định của kết nối internet hay nền tảng tổ chức - đây là những thách thức lớn đối với việc tổ chức các hội nghị và hội thảo trực tuyến.

Trong khi đó, nghiên cứu của Biermann (2021) sử dụng dữ liệu bảng về các hội nghị nghiên cứu được tổ chức bởi các trường đại học trên khắp thế giới từ mùa thu năm 2019 đến năm 2020 kết luận rằng tổng số lượng các hội thảo được tổ chức đã giảm đi và có khuynh hướng được tổ chức bởi những học giả trẻ hơn. Bên cạnh đó, số lượng hội thảo được tổ chức bởi nữ giới và số lượng nữ giới tham gia cũng tăng lên nhờ sự tiện lợi của các nền tảng trực tuyến. Song song đó, các hội nghị trực tuyến góp phần tăng cường việc hợp tác học thuật, trích dẫn các bài viết của nhau và tăng khả năng được xuất bản trên các tạp chí có uy tín. Vì tổ chức trực tuyến khắc phục vấn đề khoảng cách địa lý giữa các học giả, các học giả hàng đầu có thể dễ dàng được mời và tham gia trình bày nghiên cứu của mình, từ đó thu hút các nhà nghiên cứu khác tham gia và làm tăng cường kết nối học thuật (Campos và cộng sự, 2018).

Nhìn chung, các công cụ hay nền tảng trực tuyến không nhằm thay thế hoàn toàn tương tác vật lý trong tương lai, mà là định hình lại cách các cộng đồng nghiên cứu tổ chức hội thảo hay hội nghị quốc tế. Ví dụ, thay vì một hội nghị tương tác trực tiếp, các hội nghị hay hội thảo có thể áp dụng công nghệ trực tuyến; thay vì các nhà nghiên cứu đi đến những nơi xa xôi để thuyết trình và tham dự hội thảo, họ có thể tham gia các hội nghị hay hội thảo ngay tại chính nơi ở của mình. Cuối cùng, chuyển đổi kỹ thuật số hay sử dụng các nền tảng trực tuyến mang lại cơ hội trao đổi kiến thức nhiều hơn, điều này đặc biệt quan trọng đối với các học giả trẻ, giúp họ tăng cường cơ hội được trình bày các nghiên cứu, được phản biện và định vị bản thân trong cộng đồng nghiên cứu. Chính vì vậy, các định dạng tương tác kỹ thuật số đã thay thế thành công các hội nghị vật lý trong đại dịch COVID-19 và sẽ là một phần của một thời kỳ mới trong lĩnh vực trao đổi học thuật.

3. THỰC TIỄN QUÁ TRÌNH CHUYỂN ĐỔI SỐ

Trước khi đi vào cụ thể nội dung chuyển đổi số trong quản trị xuất bản, nhóm tác giả sẽ tóm tắt khung hành lang pháp lý và các đề án chi tiết về chuyển đổi số của Nhà nước và Chính phủ tại Bảng 1.

Bảng 1.

Tóm tắt những nội dung liên quan đến thúc đẩy và chuyển đổi số

Tên tài liệu	Nội dung cơ bản	Liên hệ công tác thực tiễn
<p>Báo cáo Tương lai nền Kinh tế số Việt Nam hướng đến năm 2030 và năm 2045 do CSIRO và Bộ Khoa học Công nghệ là đồng tác giả</p>	<p>Xác định bảy xu thế chủ đạo ảnh hưởng đến tương lai kinh tế số của Việt Nam. Những xu thế này bao gồm: Tác động của các công nghệ số mới nổi, các thị trường xuất khẩu mới cho Việt Nam, sự phát triển của cơ sở hạ tầng số hiện đại, nhu cầu phát triển thành phố thông minh, sự gia tăng của kỹ năng và dịch vụ số, và sự thay đổi hành vi của người tiêu dùng</p>	<p>Việc chuyển đổi số trong các lĩnh vực ở Việt Nam sẽ góp phần thúc đẩy tăng trưởng kinh tế tại Việt Nam. Tương lai của nền kinh tế phụ thuộc vào vị trí của Việt Nam trong nền kinh tế số của khu vực và mức độ ứng dụng các sản phẩm và dịch vụ số của Chính phủ, cộng đồng và ngành công nghiệp</p>
<p>Quyết định 392/QĐ-TTg phê duyệt “Chương trình mục tiêu phát triển ngành công nghiệp CNTT đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2025” của Thủ tướng Chính phủ được ban hành ngày 27/3/2015.</p>	<p>Chương trình khẳng định quan điểm của Chính phủ về công nghiệp công nghệ thông tin là một cấu phần quan trọng trong việc xây dựng hạ tầng thông tin, góp phần hoàn thiện hệ thống kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội đồng bộ, nhằm đưa nước ta cơ bản trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại vào năm 2020 theo Nghị quyết 13-NQ/TW ngày 16/1/2013 của Ban chấp hành Trung ương Đảng (Khóa XI).</p>	<p>Quyết định này nhằm hướng đến một kết cấu hạ tầng đồng bộ để quá trình chuyển đổi số diễn ra thuận tiện.</p>
<p>Đề án chuyển đổi số quốc gia</p>	<p>Đề án chuyển đổi số tổng hợp tình hình chuyển đổi số của các nước khác nhau, phụ thuộc vào chiến lược phát triển kinh tế -</p>	<p>Để thực hiện chuyển đổi số theo các lĩnh vực trên, các nước cũng xác định các yếu tố nền tảng cần</p>

Tên tài liệu	Nội dung cơ bản	Liên hệ công tác thực tiễn
	<p>xã hội của mỗi nước. Tuy nhiên, nhìn chung đều hướng tới các nội dung chính sau:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chuyển đổi số nền kinh tế (kinh tế số), bao gồm: (1) Phát triển các doanh nghiệp số; (2) Chuyển đổi số cho các doanh nghiệp truyền thống (hướng tới sản phẩm tích hợp số, chuyển đổi mô hình kinh doanh trên nền tảng số, thay đổi quy trình sản xuất dựa trên dữ liệu số, tự động hóa, ảo hóa...); (3) Phát triển tài chính số; (4) Phát triển thương mại điện tử; - Chuyển đổi số xã hội (xã hội số), trong đó tập trung vào các lĩnh vực như: Ứng dụng công nghệ số để nâng cao chất lượng dịch vụ, giảm khoảng cách xã hội (như: Giáo dục, y tế, văn hóa, an toàn an ninh xã hội...); - Chuyển đổi số trong một số ngành trọng điểm để phát triển kinh tế - xã hội (như: Nông nghiệp, du lịch, điện lực, giao thông...); - Chuyển đổi số trong cơ quan Chính phủ (Chính phủ số), hướng tới cung cấp dịch vụ công thuận tiện cho người dân, tăng cường sự tham gia của người dân trong các hoạt động cơ quan nhà nước; tăng cường 	<p>bảo đảm, bao gồm:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Phát triển hạ tầng số (phát triển mạng di động thế hệ mới, kết nối cáp quang đến các gia đình, doanh nghiệp, cung cấp wifi miễn phí tại khu vực công cộng, phát triển điện toán đám mây - Cloud Computing, hạ tầng IoT, BigData...); - Phát triển lực lượng lao động có kỹ năng số (Digital Skills); - Đẩy mạnh công tác nghiên cứu công nghệ số mới; - Xây dựng môi trường pháp lý để bảo đảm môi trường an toàn, tin cậy, thúc đẩy chuyển đổi số. <p>Để thực hiện các nội dung trên, các nước đã đưa ra những mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp mạnh mẽ để thực hiện chuyển đổi số, đến nay, nhiều nước đã có những thành tựu và đi đầu thế giới trong chuyển đổi số.</p>

Tên tài liệu	Nội dung cơ bản	Liên hệ công tác thực tiễn
	hiệu quả hoạt động và đổi mới trong các cơ quan nhà nước; phát triển dữ liệu mở của cơ quan nhà nước để tạo điều kiện phát triển kinh tế - xã hội.	

❖ *Bối cảnh quốc tế*

Thế giới đang trong giai đoạn bắt đầu của cuộc Cách mạng Công nghiệp (CMCN) 4.0, một cuộc cách mạng công nghệ mới, đặc biệt khác với các cuộc cách mạng trước đây. Về tốc độ, tăng theo hàm lũy thừa; về phạm vi và chiều sâu, đây là cuộc cách mạng dựa trên cách mạng số và kết hợp nhiều công nghệ, dẫn đến sự thay đổi chưa từng có tiền lệ trong mô hình kinh tế - xã hội; về tác động hệ thống, bao gồm sự chuyển đổi của toàn bộ hệ thống, khắp các quốc gia, các doanh nghiệp, các ngành công nghiệp và toàn xã hội. Cũng như các cuộc cách mạng khác, phải chấp nhận sự “đập vỡ, hy sinh” những cái cũ, lạc hậu để có cái mới, phù hợp với quy luật phát triển và tiến hóa. Để thực hiện được cuộc cách mạng này thành công, không để tụt hậu, các nước phải thực hiện “Chuyển đổi số”. Trong đó, Microsoft cho rằng chuyển đổi số là việc tư duy lại cách thức các tổ chức tập hợp mọi người, dữ liệu và quy trình để tạo những giá trị mới. Trên một góc nhìn tổng quát, theo Tổ chức Dữ liệu quốc tế (International Data Corporation – IDC), chuyển đổi số là việc sử dụng dữ liệu và công nghệ số để thay đổi một cách tổng thể và toàn diện tất cả các khía cạnh của đời sống kinh tế - xã hội, tái định hình cách chúng ta sống, làm việc và liên hệ với nhau. Nhận thức được tầm quan trọng của chuyển đổi số, hiện nhiều nước đã xây dựng và triển khai các chiến lược/chương trình quốc gia về chuyển đổi số, điển hình như: Anh, Úc, Đan Mạch, Estonia, Israel, Mexico, Singapore, Thái Lan, Uruguay... Nội dung chuyển đổi số của các nước khác nhau, phụ thuộc vào chiến lược phát triển kinh tế - xã hội và đặc thù của mỗi nước.

❖ *Bối cảnh trong nước*

Tại Việt Nam, chuyển đổi số đã diễn ra tại các cơ quan nhà nước, trong các ngành, lĩnh vực nhưng chưa mang tính toàn diện. Chính phủ và chính quyền các cấp đã và đang xây dựng Chính phủ điện tử/chính quyền điện tử. Một số thành phố/đô thị đã bước đầu ban hành đề án/kế hoạch và

triển khai xây dựng thành phố thông minh (Smart City). Nhằm triển khai quá trình chuyển đổi số tổng thể và toàn diện, ngày 03/06/2020 Thủ tướng Chính phủ có Quyết định số 749/QĐ-TTg phê duyệt “Chương trình Chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030”. Trong đó, xác định tầm nhìn đến năm 2030 là “Việt Nam trở thành quốc gia số, ổn định và thịnh vượng, tiên phong và thử nghiệm các mô hình mới; đổi mới căn bản, toàn diện hoạt động quản lý, điều hành của Chính phủ, hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp, phương thức sống, làm việc của người dân, phát triển môi trường số an toàn, nhân văn, rộng khắp” với mục tiêu kép là “vừa phát triển Chính phủ số, Kinh tế số, Xã hội số, vừa hình thành các doanh nghiệp công nghệ số Việt Nam có năng lực đi ra toàn cầu”. Đồng thời, chương trình xác định: Chuyển đổi toàn bộ hoạt động của cơ quan nhà nước lên môi trường số; coi chuyển đổi số là bắt buộc, mang tính mặc định...; Mỗi cơ quan, tổ chức tiến hành chuyển đổi số ngay thông qua việc sử dụng nguồn lực, hệ thống kỹ thuật sẵn có để số hóa toàn bộ tài sản thông tin của mình, tái cấu trúc quy trình nghiệp vụ, cơ cấu tổ chức và chuyển đổi các mối quan hệ từ môi trường truyền thống sang môi trường số. Bên cạnh đó, đề án đưa ra các nhiệm vụ và giải pháp cụ thể cho từng lĩnh vực như: Hạ tầng số, dữ liệu số, nền tảng số, kinh tế số, xã hội số...

3.1. Trong quản trị xuất bản ấn phẩm khoa học

Trước xu hướng quốc tế hóa, đặc biệt là xu hướng hội nhập với các tạp chí khoa học có uy tín trong khu vực và trên thế giới, JABES sẽ phải đối mặt với nhiều thách thức, do vậy, JABES nhận thức sâu sắc rằng để có thể tồn tại và phát triển bền vững, lâu dài thì phải không ngừng đổi mới, cải tiến toàn bộ hoạt động tòa soạn để có thể đáp ứng các chuẩn mực quốc tế. Muốn vậy, trước tiên các hoạt động quản trị xuất bản ấn phẩm khoa học của JABES phải được chuẩn hóa bằng những phương thức hiện đại, chuyên nghiệp, trong đó, phải luôn tuân thủ những thông lệ quốc tế về cả quy trình quản trị bài, phản biện, biên tập và xuất bản.

3.1.1. Mục tiêu

❖ Mục tiêu chung

Số hóa hoạt động quản trị xuất bản ấn phẩm khoa học theo hướng nâng cao về chất lượng và tăng cường sự nhận diện trên cơ sở đáp ứng các tiêu chí của Hệ thống danh mục các tạp chí khoa học thuộc Scopus để đưa JABES gia nhập vào hệ thống này vào năm 2023.

❖ *Mục tiêu cụ thể*

- Xây dựng và cải tiến quy trình quản trị xuất bản từ khâu nhận bài, sơ loại, phản biện, biên tập, hiệu đính và triển khai tổ chức thực hiện.

- Theo dõi và kiểm soát, đảm bảo thời gian xử lý từng khâu trong quy trình quản trị xuất bản, từ khi nhận bài đến khi công bố xuất bản.

- Xây dựng cơ chế phối hợp chặt chẽ với các tạp chí khoa học khác để hạn chế những bài đã gửi các tạp chí khác và ngăn chặn hiện tượng đồng thời gửi đăng những kết quả tương tự ở nhiều tạp chí.

- Công khai các quy trình rõ ràng để cộng đồng các nhà khoa học, nhà nghiên cứu, cộng tác viên cũng như bạn đọc trong và ngoài nước hiểu rõ về toàn bộ quy trình quản trị bài viết từ khâu nhận bài đến xuất bản ấn phẩm tạp chí.

Những nội dung này cần được xây dựng dựa trên các chuẩn mực quốc tế đã được áp dụng tại các Tạp chí khoa học đạt chuẩn ISI hoặc Scopus có uy tín hàng đầu trên thế giới, đồng thời cũng phải phù hợp với các đặc thù của Việt Nam.

3.1.2. Ý nghĩa

Quá trình Chuyển đổi số trong quản trị xuất bản ấn phẩm khoa học và tổ chức tọa đàm, hội thảo trực tuyến sẽ giúp JABES tăng cường sự nhận diện, nâng cao uy tín khoa học và sức ảnh hưởng đến đông đảo cộng đồng khoa học trong khu vực và trên thế giới. Qua đó, góp phần nâng cao thứ hạng của Trường Đại học Kinh tế TP. Hồ Chí Minh trong các Bảng xếp hạng uy tín trên thế giới.

Những kinh nghiệm trong quá trình triển khai thực hiện quá trình chuyển đổi số trong quản trị xuất bản ấn phẩm khoa học và tổ chức tọa đàm, hội thảo trực tuyến cũng sẽ chia sẻ rộng rãi để các tạp chí khoa học trong nước tham khảo.

3.1.3. Đề án triển khai

JABES của Trường Đại học Kinh tế TP. Hồ Chí Minh là một trong những tạp chí khoa học kinh tế hàng đầu, được cộng đồng khoa học ở trong nước thừa nhận và đánh giá cao. Năm 2012, trước yêu cầu hội nhập quốc tế, cũng như xu thế phát triển các tạp chí khoa học của các trường đại học theo hướng tiệm cận với các chuẩn mực chuẩn quốc tế, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã phê duyệt Quyết định số 4265/QĐ-BGDĐT ngày 10/10/2012 cho phép

JABES thực hiện Dự án “Nâng cấp Tạp chí Phát triển Kinh tế bản tiếng Anh đạt chuẩn quốc tế SCOPUS”. Đến năm 2015, JABES đã được xét duyệt đạt tiêu chuẩn của Hệ thống trích dẫn ASEAN (ASEAN Citation Index – ACI) và là một trong những tạp chí đầu tiên thuộc lĩnh vực khoa học xã hội của Việt Nam đạt tiêu chuẩn của khu vực. Đến năm 2020, Bộ Giáo dục và Đào tạo tiếp tục ban hành Quyết định số 201/QĐ-BGDĐT thông qua việc tài trợ để nâng cấp JABES theo các tiêu chuẩn của Hệ thống danh mục các tạp chí khoa học thuộc Scopus, thực hiện mục tiêu đưa JABES gia nhập vào hệ thống này vào năm 2023.

Trong khuôn khổ hai dự án lớn đề cập ở trên, JABES đã chủ động xây dựng và triển khai các công việc cụ thể, thiết thực và mang lại hiệu quả lớn:

- Xây dựng giải pháp số hóa hoạt động phát hành tạp chí nhằm mục tiêu giảm chi phí phát hành, tăng chỉ số trích dẫn.
- Xây dựng và cải tiến website của JABES về cả nội dung và hình thức, trong đó, đặc biệt chú trọng việc hoàn thiện hệ thống quản trị bài viết theo hướng tiệm cận với các chuẩn mực quốc tế.

3.1.4. Tiềm lực về nhân sự - tài chính - cơ sở vật chất

- *Về cơ cấu tổ chức và nhân sự*

Tính đến thời điểm hiện tại, JABES gồm có 7 nhân sự, trong đó, có 3 nữ và 4 nam. Toàn bộ viên chức của tạp chí có trình độ thạc sĩ kinh tế trở lên; trong đó có 1 tiến sĩ có chức danh khoa học là Giáo sư đồng thời là Tổng biên tập, 1 tiến sĩ sắp nhận bằng.

JABES đã đề xuất và phối hợp cùng UEH sắp xếp lại nhân sự để đáp ứng các yêu cầu công việc mới (theo hướng gia tăng hiệu suất công việc). Bên cạnh đó, JABES thường xuyên tuyên tổ chức để Ban biên tập JABES trao đổi, học hỏi kinh nghiệm nâng cao chất lượng và quản lý tạp chí đạt chuẩn quốc tế Scopus; tham dự hội thảo quốc tế; phát triển, hợp tác với các tạp chí trong nước và quốc tế. Hàng năm, JABES mời các nhà quản lý, nhà xuất bản các tạp chí nước ngoài đến để bồi dưỡng kinh nghiệm cho các viên chức tòa soạn.

- *Về cơ sở vật chất*

JABES được bố trí phòng làm việc tại cơ sở A của Trường Đại học Kinh tế TP. Hồ Chí Minh. Phòng làm việc được trang bị đầy đủ hệ thống máy tính kết nối mạng, có các phương tiện khác phục vụ cho công tác chuyên môn báo chí như: Máy in, máy photocopy, máy ảnh, máy ghi âm...

- *Về tài chính*

Ngoài sự quan tâm, tạo điều kiện của Ban Giám hiệu và tập thể lãnh đạo Trường Đại học Kinh tế TP. Hồ Chí Minh, JABES nhận được sự hỗ trợ rất lớn về mặt kinh phí từ Bộ Giáo dục và Đào tạo thông qua hai dự án Nâng cấp tạp chí để được gia nhập hệ thống Scopus cho giai đoạn 1 (2013-2017) và giai đoạn 2 (2020-2023). JABES đã chủ động lập kế hoạch, phân bổ và sử dụng có hiệu quả nguồn ngân sách nhà nước nhằm mục tiêu đưa JABES gia nhập vào hệ thống Scopus vào năm 2023.

3.1.5. Các giải pháp triển khai và kết quả đạt được

- ❖ *Giải pháp chuyển đổi số hoạt động xuất bản thông qua đổi mới quy trình quản trị bài viết trên hệ thống website theo chuẩn quốc tế*

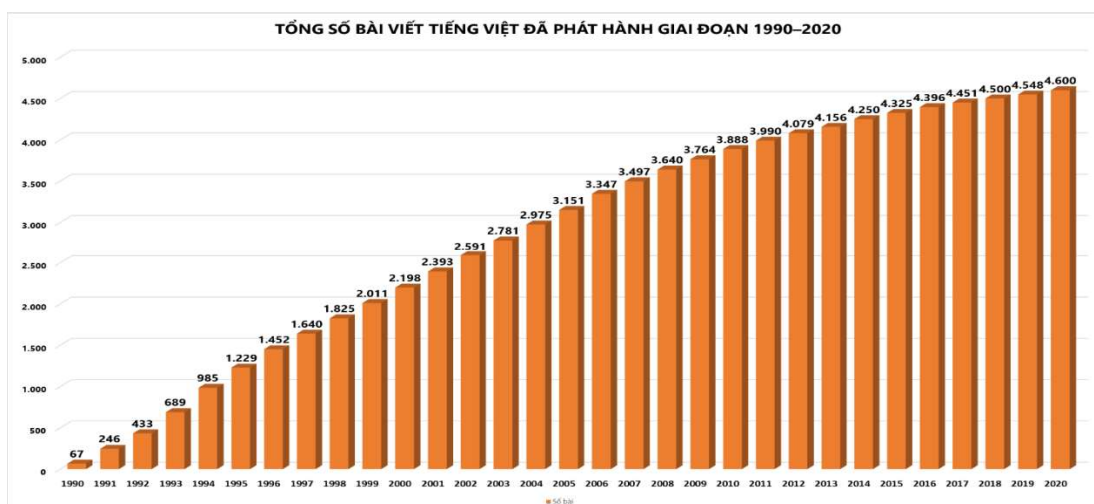
JABES là Tạp chí khoa học về lĩnh vực kinh tế và kinh doanh, bao gồm hai phiên bản:

- Phiên tiếng Việt (JABES-V) xuất bản 12 số/năm;

- Phiên bản tiếng Anh (JABES-E): Giai đoạn 1994–2011, xuất bản 12 số/năm; năm 2012, xuất bản 6 số; giai đoạn 2013–2017, xuất bản 4 số/năm theo định kỳ hàng quý; năm 2018, xuất bản 2 số phiên bản Special và 2 số phiên bản Emerald. Từ năm 2018 đến nay, JABES-E đã liên kết với Nhà xuất bản Emerald xuất bản các bài báo khoa học đạt chuẩn quốc tế, cụ thể số lượng phát hành: Giai đoạn 2018–2019: 2 số/năm; từ năm 2020: 3 số/năm; từ năm 2021: 4 số/năm.

- *Phiên bản JABES tiếng Việt (JABES-V)*

Qua 30 năm hình thành, xây dựng và phát triển (giai đoạn 1990–2020), tổng số ấn phẩm JABES-V đã xuất bản là 358, bao gồm khoảng 4.600 bài viết, với tổng số khoảng 1.850 tác giả. Hội đồng Biên tập JABES-V hiện nay bao gồm 17 thành viên là các nhà khoa học, các chuyên gia kinh tế hàng đầu, có uy tín trong cộng đồng khoa học, đến từ các ban/ngành, các trường đại học lớn trong cả nước.

Hình 1. Thống kê số lượng phát hành JABES-V giai đoạn 1990–2020

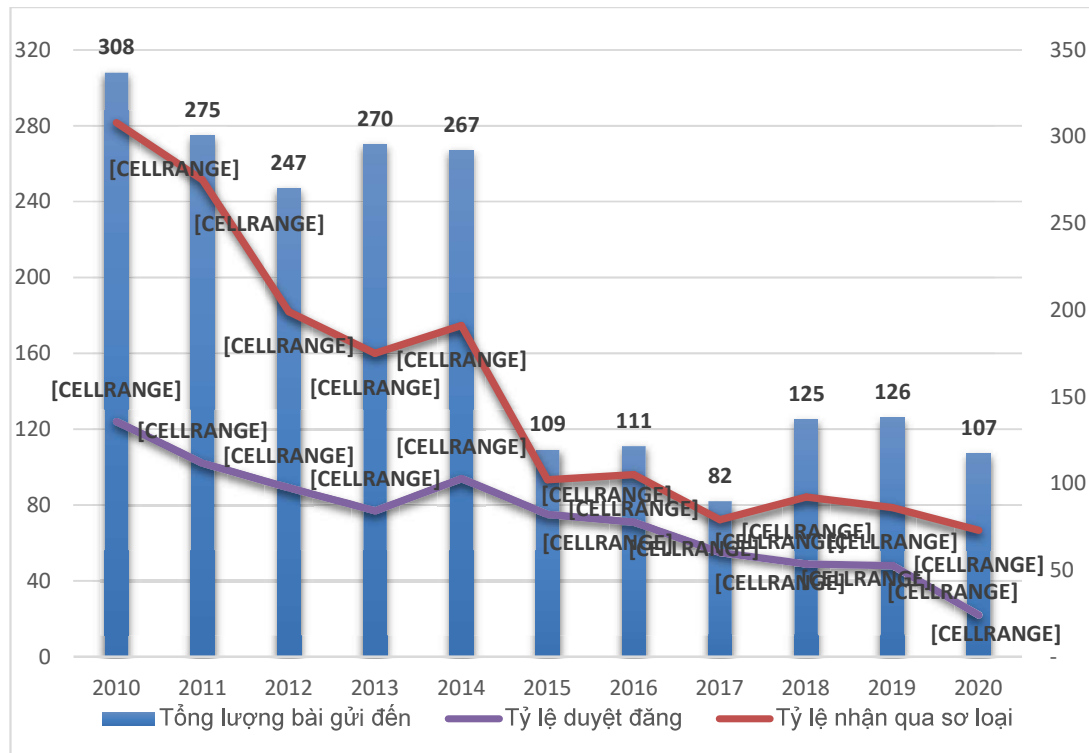
Nguồn: Tổng hợp từ JABES.

Trong giai đoạn 2010–2020, JABES có sự chuyển đổi mạnh mẽ sang xuất bản nghiên cứu khoa học hàn lâm, từng bước đẩy nhanh tốc độ quốc tế hóa, đổi mới toàn bộ hoạt động của tòa soạn theo hướng hội nhập các chuẩn mực quốc tế.

Đặc biệt, từ tháng 3/2017, JABES đã xây dựng hoàn thiện và đưa vào vận hành hệ thống gửi bài, quản lý bài viết và phản biện trực tuyến theo chuẩn quốc tế (dành do cả ấn phẩm tiếng Việt và tiếng Anh) với tên miền www.jabes.ueh.edu.vn. Trong đó, JABES-V quản lý toàn bộ bài viết và phản biện trực tuyến thông qua website kể từ khi tác giả tạo tài khoản, gửi bài, cho đến khi bài viết được duyệt đăng/ từ chối duyệt đăng. Bên cạnh đó, hệ thống quản trị bài viết còn phục vụ công tác quản trị bài viết gửi đến Hội thảo khoa học Quốc tế về kinh tế và kinh doanh (Asia Conference on Business and Economic Studies – ACBES). Hệ thống này từng bước được cập nhật hoàn thiện, cải thiện các tiện ích và tính năng thân thiện với người dùng hơn trên nguyên tắc đảm bảo tính minh bạch, trách nhiệm giữa các bên có liên quan trong quá trình tương tác (Tác giả, Chuyên gia phản biện, bộ phận quản lý, và biên tập).

Thông qua hệ thống quản trị bài trực tuyến, tính minh bạch và công bằng trong các khâu từ gửi bài, phản biện đến công bố bài viết tại JABES được bảo đảm, tạo niềm tin cho các tác giả. Các số liệu thống kê về quy trình quản trị bài viết JABES-V giai đoạn 2010–2020 tại Hình 2 cho thấy tỷ lệ sơ loại là 82,86%, tỷ lệ bài viết đã qua vòng sơ loại được Chuyên gia phản biện chấp nhận và được Tổng biên tập duyệt đăng chính thức đạt

37,81% đã cho thấy yêu cầu về chất lượng bài báo ngày càng được chú trọng và kỹ lưỡng trong khâu nhận bài và phản biện tại JABES, cụ thể:

Hình 2. Thống kê quy trình quản trị bài viết JABES-V giai đoạn 2010–2020

Nguồn: Tổng hợp từ JABES.

Tỷ lệ sơ loại từ 100% giảm xuống còn khoảng xấp xỉ 70% trong những năm gần đây, có nghĩa là hiện nay cứ 100 bài gửi thì loại 70 bài đưa vào vòng phản biện chính thức sau khi kiểm tra: Các nội dung học thuật không đúng với định hướng và phạm vi của Tạp chí, tỷ lệ trùng lặp, định dạng (Format) chuẩn của một bài báo khoa học theo thông lệ quốc tế;

Tỷ lệ chấp nhận sau phản biện trung bình 40%, cứ 10 bài thì chỉ nhận đăng chính thức 4 bài;

Xét về mặt quy trình nhận bài - sơ loại - phản biện - duyệt đăng: Hiện nay, cơ bản theo thông lệ quốc tế: thực hiện trên nền tảng tự động thông qua hệ thống website, phản biện kín và không giao tiếp trực tiếp nên đảm bảo tính khách quan về chất lượng bài báo khoa học được đăng.

Các bài báo khoa học qua quá trình nhận xét phản biện của các Chuyên gia phản biện kín đã tăng giá trị về học thuật, có hàm lượng khoa học cao và là nguồn tài liệu tham khảo đáng tin cậy cho sinh viên, học viên

sau đại học và giảng viên với những kiến thức, những kết quả nghiên cứu mới trong khoa học kinh tế. Chính vì vậy, có thể nói, JABES đã trở thành một kênh uy tín công bố các công trình nghiên cứu của giảng viên, học viên sau đại học, các nhà nghiên cứu ở Việt Nam và quốc tế.

• *Phiên bản JABES tiếng Anh (JABES-E)*

Tính theo giai đoạn 1994–2017, JABES-E đã phát hành được 238 ấn phẩm, gồm khoảng 2.350 bài báo do JABES biên tập, với tổng số 1.305 tác giả tham gia viết bài, trong đó có 31 tác giả là người nước ngoài, và trung bình có 15–18 bài/năm được xuất bản.

Đối với việc quản trị và xuất bản các bài báo tiếng Anh trên JABES thông qua Nhà xuất bản quốc tế Emerald: Tháng 6/2018, JABES đã chính thức hiện diện trên trang trực tuyến của Nhà xuất bản Emerald (Địa chỉ liên kết truy cập của JABES trên cơ sở dữ liệu của EMERALD: <http://www.emeraldgroupublishing.com/services/publishing/jabes/index.htm>) và kể từ thời điểm này, các số báo JABES-E được xuất bản thông qua nhà xuất bản Emerald đều đạt chuẩn quốc tế của một bài báo khoa học và trải qua quy trình phản biện theo đúng quy định của Emerald – Sự kiện này đánh dấu JABES trở thành Tạp chí thuộc lĩnh vực kinh tế đầu tiên của Việt Nam được xuất bản bởi Emerald, đây là bước tiến quan trọng trong tiến trình giúp JABES đảm bảo đủ tiêu chuẩn để được xếp hạng vào hệ thống tạp chí đạt chuẩn Scopus (Scopus List).

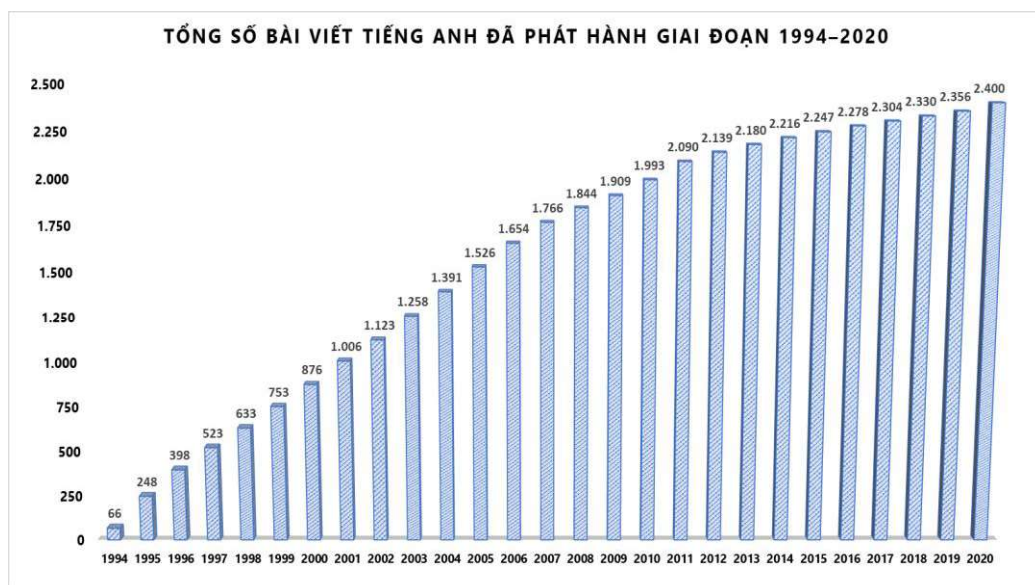
Giai đoạn 2018–2020, JABES-E đã xuất bản 7 ấn phẩm trên hệ thống của Nhà xuất bản Quốc tế Emerald, gồm 50 bài báo, trung bình 7 bài báo với khoảng 120 trang/ấn phẩm; với tổng số 111 tác giả tham gia viết bài, trong đó có 80 tác giả là người nước ngoài. Hội đồng Biên tập JABES-E hoạt động theo tiêu chuẩn quốc tế, gồm 33 thành viên là các nhà nghiên cứu có uy tín học thuật đến từ 18 quốc gia trên thế giới (Việt Nam, Australia, Denmark, France, Germany, Greece, Israel, Japan, Korea, Malaysia, New Zealand, Russia, Singapore, Switzerland, Taiwan, Thailand, United Kingdom, United States), tỷ lệ thành viên Ban biên tập quốc tế chiếm 94% tổng số thành viên (chỉ có Tổng Biên tập và Phó Tổng Biên tập là người Việt Nam). Hội đồng tư vấn gồm 25 thành viên là các nhà khoa học nổi tiếng đến từ 11 quốc gia trên thế giới hỗ trợ Hội đồng Biên tập trong định hướng chiến lược phát triển JABES tiệm cận với các tiêu chuẩn quốc tế, sớm gia nhập vào hệ thống Scopus.

Bảng 2.

Thống kê JABES-E trên hệ thống của Nhà xuất bản quốc tế Emerald
giai đoạn 2018–2020

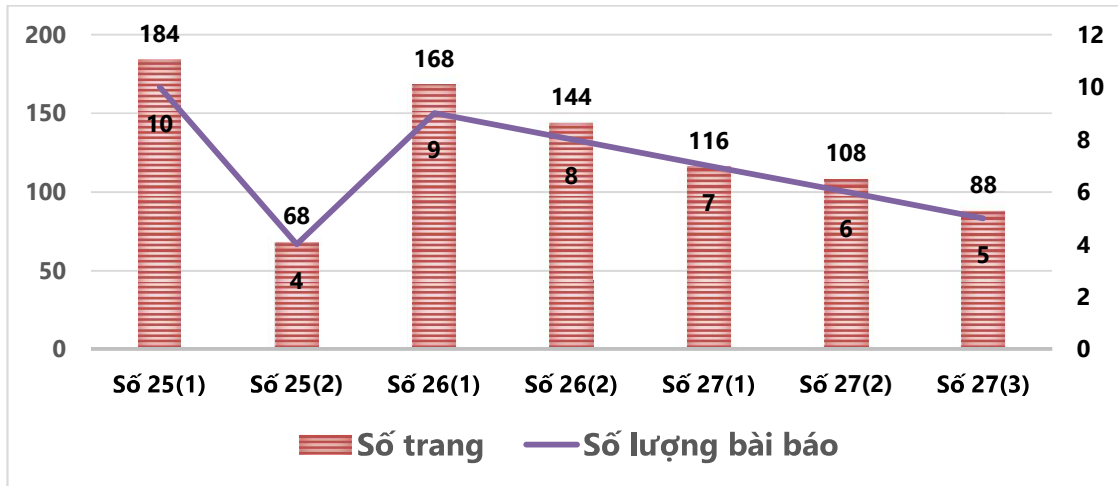
Chỉ tiêu	JABES-E 1994–2017	JABES-E trên Emerald 2018–nay
Số ấn phẩm	238	7
Số bài báo	2.350	50
Số tác giả	1.350	111
Số tác giả nước ngoài	31	80

Nguồn: Tổng hợp từ JABES và Emerald.

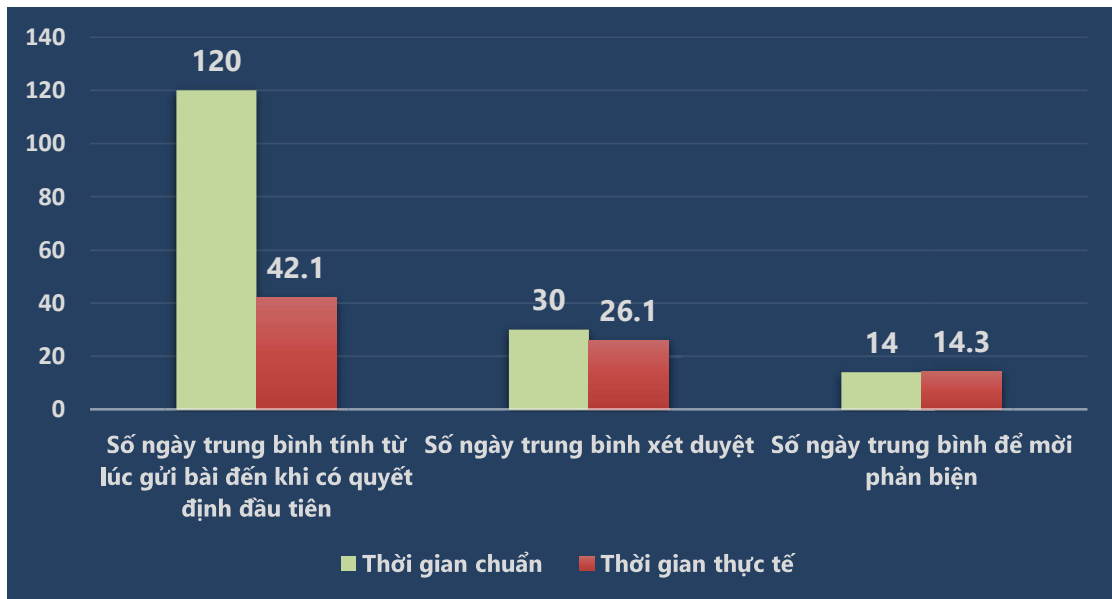
Hình 3. Thống kê số lượng phát hành JABES-E giai đoạn 1994–2020

Nguồn: Tổng hợp từ JABES.

Hình 4. Số lượng bài viết và số trang các ấn phẩm của JABES-E đã phát hành thông qua NXB Quốc tế Emerald

Nguồn: Tổng hợp từ JABES và Emerald.

Hình 5. Thống kê về thời gian xử lý bài trung bình của JABES-E thông qua NXB Quốc tế Emerald

Nguồn: Tổng hợp từ JABES và Emerald.

JABES thực hiện chính sách Peer-review với hai phản biện. Quá trình xét duyệt bài được giám sát chặt chẽ bởi Tổng biên tập, Phó Tổng biên tập, và các Biên tập chuyên môn, trong đó, Tổng biên tập là người chịu trách nhiệm cuối cùng duyệt đăng bài báo. Trước khi gửi phản biện, các bài báo gửi đến JABES bắt buộc phải kiểm tra đạo văn (Plagiarism) bằng phần

mềm Turnitin và phải đảm bảo đáp ứng các điều kiện về mục tiêu, phạm vi, hình thức được quy định của JABES (trích dẫn, số từ khóa, cấu trúc bài báo). Đáng lưu ý, trong khuôn khổ ScholarOne, vấn đề phản biện và duyệt đăng bài báo phải tuân thủ nghiêm ngặt các quy định của Nhà xuất bản Emerald.

Việc xuất bản trên Emerald giúp cho JABES có nhiều cơ hội để kêu gọi bài viết từ cộng đồng quốc tế. Số liệu thống kê cho thấy từ năm 2018, JABES-E bắt đầu nhận được nhiều bài viết của các tác giả đến từ các quốc gia châu Á và các quốc gia khác. Số tác giả là người nước ngoài (đến từ các quốc gia châu Á) chỉ trong 3 năm, từ 2018–2020 nhưng đã tăng gần gấp 3 so với giai đoạn 20 năm trước. Riêng trong năm 2020, tổng số bài gửi đến JABES là 135 bài, tỷ lệ bài báo được chấp nhận hiện tại là 28,2%, số bài đang chờ xử lý trên ScholarOne là 16 với quy trình phản biện hoàn toàn được thực hiện trên nền tảng Nhà xuất bản quốc tế Emerald và tuân theo thông lệ quốc tế. Kết quả là JABES đã đáp ứng được tiêu chí về đa dạng hóa địa lý của tác giả. Quan trọng hơn, chất lượng bài viết ngày càng được cải thiện.

Chính vì vậy, JABES-E được Hội đồng Chức danh Giáo sư Nhà nước đánh giá là tạp chí khoa học loại 1 trong việc tính điểm khoa học khi xét duyệt chức danh Phó Giáo sư, Giáo sư. JABES-E thuộc danh mục tạp chí khoa học được tính điểm của Hội đồng Giáo sư Ngành Kinh tế, theo đó, từ năm 2017, tác giả được tính 1,25 điểm cho bài đăng trên JABES phiên bản tiếng Anh. Đồng thời, JABES sở hữu Bộ cơ sở dữ liệu lớn với trên 20.000 email của các nhà nghiên cứu trên thế giới, đặc biệt tập trung ở khu vực châu Á.

❖ *Giải pháp số hóa hoạt động phát hành tạp chí nhằm mục tiêu giảm chi phí phát hành, gia tăng chỉ số trích dẫn – Nội dung triển khai và kết quả đạt được*

Nằm trong lộ trình thực hiện chiến lược tái cấu trúc với mục tiêu chính là JABES được công nhận là tạp chí đạt chuẩn Scopus vào năm 2023, JABES đã hoàn tất các công đoạn xây dựng, triển khai thử nghiệm, nghiệm thu để chính thức đưa vào vận hành hệ thống gửi bài, quản lý bài viết, và phản biện trực tuyến trên website JABES (www.jabes.ueh.edu.vn) từ tháng 3/2017. Nguyên tắc vận hành của hệ thống trực tuyến là đảm bảo tính minh bạch, trách nhiệm giữa các bên có liên quan trong quá trình tương tác (Tác giả, phản biện, bộ phận quản lý, và biên tập). Tuy nhiên, sau một thời gian

vận hành, JABES nhận thấy mặc dù hệ thống quản trị bài trực tuyến trên website đã dần đáp ứng được các công tác gửi - nhận bài, phản biện, và quản lý bài viết của JABES nhưng sự kết nối với Google Scholar (công cụ tìm kiếm kho dữ liệu học thuật, bài báo khoa học với quy mô rộng trên mạng Internet) và các hệ thống trích dẫn vẫn còn hạn chế.

Chỉ số trích dẫn của các bài báo khoa học phản ánh chất lượng khoa học của tạp chí và đóng góp học thuật của tạp chí đối với cộng đồng khoa học và thực tiễn chính sách. Hệ số trích dẫn cao cho thấy tạp chí càng có uy tín. Số lượng trích dẫn quyết định xếp hạng của tạp chí và là điều kiện cơ bản để xét duyệt tạp chí gia nhập vào danh mục SCOPUS, ISI... Cho đến hiện tại, chỉ số trích dẫn (Citation Index – CI) của JABES còn thấp, phạm vi kết nối với người đọc chưa được mở rộng, chính vì vậy đã làm hạn chế khả năng phát triển và uy tín của JABES trong khu vực và quốc tế.

• *Nội dung và các bước triển khai cụ thể*

Trên cơ sở những bất cập hiện tại, JABES đã tìm kiếm các giải pháp nâng cao chỉ số trích dẫn cho JABES nói riêng và UEH nói chung bằng việc lên kế hoạch và triển khai các bước để “Số hóa hoạt động phát hành tạp chí nhằm mục tiêu giảm chi phí phát hành, gia tăng chỉ số trích dẫn”. Cụ thể:

- Đẩy mạnh tiến trình hợp tác với Nhà xuất bản Quốc tế Emerald theo lộ trình đã được UEH phê duyệt, xuất bản điện tử tất cả bài báo tiếng Anh trên cơ sở dữ liệu của Nhà xuất bản Quốc tế Emerald. Bên cạnh đó, JABES cũng tranh thủ các tham vấn từ Nhà xuất bản Quốc tế Emerald để nâng cao chỉ số trích dẫn (Citation Index).

- Chuyển dần từ hình thức in báo giấy sang báo điện tử, tập trung phát hành bản pdf trên website của JABES.

- Phối hợp cùng Thư viện UEH và Phòng QLKH-HTQT xây dựng chiến lược “Open Access” từ cổng Thư viện (lib.ueh.edu.vn), JABES đến Google Scholars và các Cơ sở dữ liệu mở khác (như: ACI, VJOL...) để quảng bá các sản phẩm khoa học và tăng chỉ số trích dẫn cho JABES và UEH. Trong đó, JABES đã triển khai bước đầu công tác nhập liệu để tăng chỉ số trích dẫn, gồm có các công việc cụ thể:

- *Bước 1:* Tiến hành phân loại và tổng hợp dữ liệu báo giấy có trong kho lưu trữ để phục vụ công tác scan. JABES nhận thấy dữ liệu file điện tử trên website chỉ mới cập nhật từ sau năm 2009, do đó, cần bổ sung dữ liệu file trước năm 2009.

- *Bước 2:* Triển khai công tác scan và lưu thành từng file theo số báo cho toàn bộ Tạp chí tiếng Việt (từ năm 1990 đến 2009), Tạp chí tiếng Anh (từ năm 1994 đến 2009).

- *Bước 3:* Tiến hành kỹ thuật tách từng file bài viết trong mỗi file số báo.

- *Bước 4:* Upload toàn bộ dữ liệu lên website JABES, đồng thời, kết hợp upload lên hệ thống mở Tạp chí khoa học Việt Nam Trực tuyến – Vietnam Journals Online (<http://www.vjol.info>).

- *Bước 5:* Nhập liệu tất cả bài viết tiếng Anh từ năm 2010-2018 lên Google Scholar để tăng chỉ số trích dẫn cho JABES.

Bên cạnh đó, JABES còn triển khai nhiều chiến lược nhằm gia tăng chỉ số trích dẫn, tăng cường khả năng nhận diện và khẳng định uy tín của JABES trong cộng đồng khoa học quốc tế như:

- Tham gia các phiên Special Session (PhD/Editor) trong các hội thảo khoa học trong và ngoài nước để thu hút các bài báo và kết nối với các cộng đồng nghiên cứu để gia tăng trích dẫn. Tăng cường mạnh mẽ sự hợp tác quốc tế trong lĩnh vực xuất bản tạp chí khoa học và công bố nghiên cứu khoa học: Lãnh đạo JABES đã tham gia các hội thảo được tổ chức trong nước và quốc tế để tạo mối quan hệ, học hỏi kinh nghiệm với các nhà khoa học trong nước và quốc tế; kinh nghiệm xuất bản của Viện Hàn lâm Anh quốc (British Academy), Đại học Leicester và Đại học Mở (Anh quốc)...

- Đăng ký tham gia Directory of Open Access Journals (DOAJ) cũng như khản trương đánh giá và rà soát toàn bộ tiêu chí để nộp các danh mục uy tín (Web of Science, SCOPUS, ABDC, và ABS) cho JABES phiên bản tiếng Anh để đưa JABES tiến gần hơn với SCOPUS do làm tăng mức độ ảnh hưởng.

- Mời thêm các học giả nước ngoài có uy tín trong cộng đồng khoa học kinh tế quốc tế vào vị trí Đồng Tổng Biên tập (Co-Editors).

+ Mời các chuyên gia, học giả uy tín (Tổng biên tập các tạp chí A và A*) viết bài Literature Review cho JABES để nhằm nâng cao uy tín cũng như mang tính chất định hướng cho các nghiên cứu chuyên sâu của JABES.

• *Những kết quả đáng ghi nhận*

JABES đã tiến hành kiểm tra, sao lưu và đăng tải toàn bộ các bài viết được xuất bản trong giai đoạn 1990–2020 lên website của JABES đối với cả hai ngôn ngữ. Toàn bộ các bài viết tiếng Anh JABES-E đều được truy cập

miễn phí hoàn toàn, các bài viết tiếng Việt JABES-V cũng được truy xuất miễn phí (ngoại trừ ba năm gần nhất sẽ tạm khóa). Việc đăng tải toàn bộ các bài viết đã xuất bản của JABES diễn ra từ tháng 11/2018 đến tháng 11/2020, giải pháp số hóa này được sự tài trợ của Dự án cải thiện thứ hạng Webometrics của Trường Đại học Kinh tế TP. Hồ Chí Minh. Thông qua dự án này, JABES đã cung cấp đến cộng đồng khoa học trong nước và quốc tế thêm một nguồn tài liệu tham khảo quý giá trong quá trình làm nghiên cứu khoa học, từ đó giúp nâng cao hệ số trích dẫn và danh tiếng học thuật cho JABES và Trường Đại học Kinh tế TP. Hồ Chí Minh.

Kể từ khi JABES xuất bản thông qua Nhà xuất bản Emerald và thực hiện giải pháp số hóa hoạt động phát hành, số lượt truy cập bài báo trên website JABES tăng lên rõ rệt. Năm 2018, số truy cập bài báo trung bình là 239 lượt/tháng, đến năm 2019 tăng lên đến 2.000 lượt tải về. Trong số các quốc gia tải bài từ JABES, ba quốc gia có số lượng tải bài báo về nhiều nhất là: Trung Quốc, Malaysia và Anh, trong đó, có 10 bài báo được tải về nhiều nhất với 7.064 lượt tải về.

Theo thống kê của Nhà xuất bản Quốc tế Emerald, trong hai năm 2018 và 2019, JABES có 5 bài báo được trích dẫn trong hệ thống RUBI. Trong dữ liệu Emerald, số lượng lượt trích dẫn của JABES-E đã tăng từ năm 2019 đến tháng 3/2021. Đồng thời, JABES bắt đầu nhận được sự quan tâm trích dẫn của những tạp chí hạng A và B đến những bài viết trong năm 2021, ví dụ như: Tạp chí Environmental Science and Pollution Research (6 lần trích dẫn), Sustainability (6 lần trích dẫn), Technological Forecasting and Social Changes (5 lần trích dẫn)... Như vậy, việc xuất bản thông qua nhà xuất bản Emerald giúp JABES nâng cao hệ số trích dẫn. Cuối năm 2019, hệ số trích dẫn (Citescore) của JABES trên nền tảng NXB quốc tế Emerald là 131/65 (~2,02). Theo đánh giá sơ bộ của Emerald, chỉ số Simulated Citescore (hệ số trích dẫn) được tính gồm có: Số lượt trích dẫn/số bài báo Scopus trích dẫn từ Tạp chí là 2,72 (49/18); Số lượt trích dẫn/tổng số bài báo là 1,00 (49/49). Nhà xuất bản quốc tế Emerald có đánh giá bước đầu: Nếu xét theo mục cùng lĩnh vực với JABES-E thuộc lĩnh vực General Business, Management, và Accounting thì với hệ số trích dẫn hiện tại (từ 1,0 đến 2,72), JABES-E tương ứng với Tạp chí Scopus Q3 hoặc Q2.

Tháng 3/2020, JABES phiên bản tiếng Anh (Emerald) đã được đưa vào danh sách các tạp chí thuộc DOAJ (Directory of Open Access Journals), đây là Hệ thống xếp hạng Tạp chí có phản biện kín và mở có chất lượng.

Từ ngày 16/3/2020, JABES-E (Emerald) đã được đưa vào danh sách các tạp chí thuộc DOAJ⁹⁵ (Directory of Open Access Journals) – Hệ thống xếp hạng Tạp chí uy tín, có phản biện kín và mở có chất lượng. Đây là một bước để đưa JABES tiến gần hơn với chuẩn SCOPUS do làm tăng mức độ ảnh hưởng.

Đáng chú ý, vào tháng 10/2020, JABES-E được Nhà xuất bản Quốc tế Emerald chính thức nộp hồ sơ JABES vào Web of Science. Đến ngày 09/6/2021, JABES-E đã chính thức được công nhận vào Danh mục trích dẫn các nguồn mới nổi (Emerging Sources Citation Index-ESCI), ESCI là cơ sở dữ liệu các tạp chí khoa học của Web of Science thuộc công ty Clarivate Analytics. Tạp chí được đưa vào danh sách ESCI là bước đầu tiên cần thiết để có thể đăng ký tạp chí vào các danh sách lõi của Web of Science, gia tăng sự hiện diện của các tạp chí đang trong quá trình xét chọn để được xếp chỉ mục vào các danh mục tạp chí có uy tín cao như SCI, SSCI và A&HCI. Theo đó, các bài nghiên cứu được xuất bản sau ngày 01/01/2019 sẽ được vào chỉ mục của ESCI thuộc Hệ thống Web of Science. Vinh dự hơn, JABES là Tạp chí khối ngành kinh tế đầu tiên của Việt Nam được gia nhập vào ESCI thuộc Hệ thống Web of Science. Đây là bước tiến quan trọng trong tiến trình giúp JABES của UEH đảm bảo đủ tiêu chuẩn để được xếp hạng vào Hệ thống Tạp chí đạt chuẩn quốc tế Scopus.

Những kết quả đạt được cho thấy việc lựa chọn liên kết với Nhà xuất bản quốc tế có uy tín như Nhà xuất bản Emerald là một lựa chọn đúng đắn và JABES đã dần trở thành một tạp chí quốc tế có uy tín và thu hút nhiều học giả quan tâm. Bên cạnh đó, JABES thực hiện chính sách OPEN ACCESS (không thu tiền gửi đăng bài và không thu tiền download bài), vì vậy, đã tạo điều kiện cho các độc giả dễ dàng tiếp cận các bài báo của JABES – đây cũng là bước đi đúng để gia tăng trích dẫn của JABES.

❖ *Giải pháp xây dựng mạng lưới các nhà khoa học uy tín tham gia phối hợp thực hiện quy trình công bố xuất bản ấn phẩm số đặc biệt trên JABES-V*

Nhận thấy JABES-V hiện còn một không gian rất lớn cho các nhà khoa học trong và ngoài trường. Hơn nữa, với mục tiêu tăng cường thu hút

⁹⁵ Về DOAJ: Directory of Open Access Journals, đây là Hệ thống xếp hạng tạp chí có phản biện kín và mở có chất lượng. Một tạp chí tiếng Anh được xếp hạng vào DOAJ thì được xem là tạp chí có uy tín và không bị nghi ngờ như những tạp chí "sân môi" (Predatory Journals). Truy cập xếp hạng JABES trên DOAJ tại link: shorturl.at/rLW57

bài viết, gia tăng kết nối với cộng đồng khoa học trong nước và quốc tế; đồng thời tiếp tục tăng cường sự nhận diện của cộng đồng học giả trong nước và quốc tế cho JABES và từ đó góp phần đóng góp danh tiếng học thuật cho UEH; và cũng nằm trong kế hoạch phát triển và hội nhập của JABES; JABES đã quyết định xây dựng phương án và lên kế hoạch triển khai thực hiện ấn phẩm đặc biệt (Special Issue) song hành cùng các số tạp chí phát hành thông thường (Regular Issue). Các bài viết công bố trên JABES-V Số đặc biệt (Special issue) cũng sẽ đảm bảo hàm lượng khoa học và có chất lượng tương đồng như các bài viết thông thường (Regular Issue) đăng trên JABES-V.

Việc triển khai thực hiện JABES-V Số đặc biệt sẽ tạo ra môi trường học thuật rộng mở và tạo cơ hội rất tốt để các nghiên cứu sinh và cộng đồng khoa học thực hiện các nghiên cứu và công bố trên JABES. Trong đó, mỗi số đặc biệt của JABES-V sẽ do một Thầy/Cô là nhà khoa học, nhà nghiên cứu, giảng viên có năng lực nghiên cứu khoa học và uy tín lớn trong cộng đồng học thuật làm Phụ trách số đặc biệt (Guest Editor). Người phụ trách sẽ tìm và chốt chủ đề cho từng ấn phẩm số đặc biệt mà họ phụ trách, kèm theo đó là đề xuất thời gian và tiến độ nhận bài cũng như xử lý bài viết từ khâu nhận đến khâu công bố xuất bản. Thông qua các mối quan hệ nghiên cứu khoa học, Phụ trách số đặc biệt kêu gọi gửi bài cho JABES thông qua gửi thư mời viết bài, các chính sách, quy định và hướng dẫn sử dụng hệ thống của JABES.

Về việc quản trị hệ thống bài viết gửi đến JABES-V Số đặc biệt, sau khi bài viết đã được bộ phận trị sự kiểm soát về những tiêu chuẩn cơ bản như: Cấu trúc, hình thức, định dạng, trích dẫn... các bài viết sẽ được kiểm tra đạo văn (Plagiarism) bằng phần mềm Turnitin để đảm bảo về quy định đạo đức xuất bản. Sau đó, Người phụ trách sẽ được phân quyền xử lý bài viết ở các khâu mời phản biện, mời tác giả chỉnh sửa, từ chối hoặc thông qua nhận xét phản biện... các thao tác này đều được Ban Biên tập JABES ghi nhận và hỗ trợ về mặt kỹ thuật và ra quyết định chính thức ở bước công bố thẩm định duyệt đăng bài viết và phân bổ vào các ấn phẩm xuất bản.

Thêm vào đó, khi tham gia vào vai trò phụ trách JABES-V Số đặc biệt, Người phụ trách cần đảm bảo tuân thủ đạo đức xuất bản, đó là: Hạn chế đăng bài của chính bản thân trên chính JABES-V số đặc biệt do bản thân phụ trách. Bài nghiên cứu của Người phụ trách JABES-V Số đặc biệt được khuyến khích gửi và công bố trên các ấn phẩm thông thường.

• *Những kết quả đáng ghi nhận*

Năm 2020, JABES đã chính thức triển khai thực hiện thành công 1 số Chuyên san Toán kinh tế với 4 bài viết được công bố xuất bản chính thức (đạt tỷ lệ: 40%), 1 số đặc biệt JABES/ISBM 2020 với 4 bài viết được công bố xuất bản chính thức (đạt tỷ lệ: 44,44%).

Năm 2021, JABES hiện đang triển khai đồng thời 6 số đặc biệt cho JABES-V. Danh sách các Chuyên san và Số đặc biệt của JABES-V đã và đang triển khai từ năm 2020 cụ thể theo Bảng 3.

Bảng 3.

Danh sách các Chuyên san và Số đặc biệt của JABES-V

Stt	Chủ đề của Chuyên san/ Số đặc biệt	Loại bài viết
<i>Năm 2020</i>		
1	Phương pháp toán trong kinh tế	Chuyên san (Toán Kinh tế)
2	Hệ thống thông tin quản lý - JABES/ISBM 2020	Số đặc biệt (ISBM20)
<i>Năm 2021</i>		
1	Đổi mới tài chính, kinh doanh ngân hàng và COVID-19	S01-Số đặc biệt (Tài chính -Ngân hàng)
2	Toán ứng dụng trong kinh tế và tài chính	S02-Số đặc biệt (Toán ứng dụng)
3	Trách nhiệm xã hội doanh nghiệp	S03-Số đặc biệt (CSR)
4	Lao động và Việc làm	S04-Số đặc biệt (Lao động và Việc làm)

5	Hệ thống thông tin quản lý - S05-Số đặc biệt JABES/MIS 2021	(HTTTQL-JABES/MIS 2021)
6	Chuyển đổi kinh tế - xã hội và kinh doanh hậu COVID-19	S06-Số đặc biệt (Chuyển đổi KTXH & KD hậu COVID-19)

3.1.6. Cơ hội và thách thức

Hiện nay, ở Việt Nam có 92 tạp chí khoa học kinh tế được Hội đồng Chức danh Giáo sư Nhà nước công nhận để tính điểm công trình nghiên cứu. Các tạp chí khoa học về kinh tế ở Việt Nam chủ yếu thuộc các trường đại học hoặc các viện nghiên cứu, bộ, ngành. Các viện nghiên cứu và các trường đại học kinh tế lớn của Việt Nam đều có tạp chí khoa học. So với các tạp chí trong nước, JABES được Hội đồng Chức danh Giáo sư Nhà nước đánh giá là tạp chí khoa học loại 1 trong việc tính điểm khoa học khi xét duyệt chức danh Phó Giáo sư, Giáo sư; trong đó, JABES-E được tính 1,25 điểm khi xét điểm khoa học từ năm 2017.

Sau bước gia nhập vào hệ thống cơ sở dữ liệu ASEAN Citation Index (ACI) từ năm 2015 (với điểm đánh giá 18/19 theo chuẩn ACI) và quyết định hợp tác với Nhà xuất bản quốc tế Emerald đã giúp JABES có thêm nhiều cơ hội th hút bài viết từ cộng đồng quốc tế, đây là bước tiến quan trọng trong tiến trình giúp JABES đảm bảo đủ tiêu chuẩn để được xếp hạng vào hệ thống tạp chí đạt chuẩn Scopus (Scopus List). Đồng thời, JABES-E đã từng bước được chỉ mục trong DOAJ, Google Scholar, Cabell's Directories, Proquest và gần đây nhất là chính thức gia nhập vào Danh mục trích dẫn các nguồn mới nổi (Emerging Sources Citation Index-ESCI) (vào ngày 9/6/2021).

Đi cùng với những thành quả trên, JABES là Tạp chí mới nổi nên sẽ đối mặt với nhiều khó khăn và phải cạnh tranh với các tạp chí có cùng chủ đề trên hệ thống Scopus và ISI. Trước những thách thức cạnh tranh từ các tạp chí đã tồn tại lâu đời trong Scopus, muốn đạt chuẩn Scopus thì đòi hỏi JABES phải có chiến lược thu hút tác giả trong và ngoài nước, trước hết là Trung Quốc, Hàn Quốc, Singapore, Philippines, Thái Lan, Malaysia, Ấn

Độ, Sri Lanka; sau đó, thu hút tác giả từ các nước phát triển như: Mỹ, Đức, Canada và Hà Lan...

Thêm vào đó, JABES cũng cần phải nâng cao chất lượng bài viết cũng như tăng hệ số trích dẫn trên hệ thống Scopus. Muốn vậy, JABES phải tiếp tục chính sách OPEN ACCESS, kết nối với các thư viện (Library) từ các trường đại học trong và ngoài nước, Proquest, DOJA... Quan trọng hơn, JABES cần liên tục nâng cao chất lượng học thuật của bài viết, tính tương hợp nội dung bài báo với tôn chỉ, gia tăng xuất bản các số đặc biệt (Special Issue) liên quan đến chủ đề phát triển mà xã hội quan tâm.

Mục tiêu gia nhập vào danh mục Scopus vào năm 2023 hứa hẹn tương lai các bài viết chất lượng được đăng ở Tạp chí JABES cũng chính là đăng Tạp chí quốc tế theo chuẩn Scopus. Điều này đòi hỏi JABES cần phải tiếp tục nỗ lực rất lớn để vừa có thể nâng cao uy tín khoa học của JABES trong cộng đồng các tạp chí khoa học trong khu vực và trên thế giới; và vừa góp phần nâng cao vị thế, danh tiếng học thuật cho UEH trong tương lai.

3.2. Trong tổ chức tọa đàm, hội thảo trực tuyến

Với định hướng hội nhập quốc tế, trong bối cảnh kinh tế đất nước có xu hướng trên đà phát triển, JABES đã tổ chức thành công 2 hội thảo mang tính quốc tế trong 2 năm 2016 và năm 2017 với chủ đề “Các chính sách và tăng trưởng, phát triển kinh tế bền vững” (“Policies and Sustainable Economic Development”), gồm:

- Năm 2016: Hội thảo quốc tế ICUEH2016.
- Năm 2017: Hội thảo quốc tế ICUEH2017.

Hội thảo quốc tế ICUEH2016 và ICUEH2017 chính thức tạo tiền đề để JABES kết nối và giao lưu với nhiều nhà khoa học đến từ trong nước, khu vực và các nước trên thế giới; từ đó có được nguồn bài viết dồi dào, chất lượng đăng trên JABES. Đây thật sự đã là nơi để các chuyên gia kinh tế, nhà nghiên cứu, giảng viên và nghiên cứu sinh, đặc biệt là các nhà nghiên cứu trẻ có cơ hội trình bày đề tài nghiên cứu, gặp gỡ, trao đổi kinh nghiệm và học hỏi lẫn nhau; cũng như thảo luận với các chuyên gia uy tín. Thông qua ICUEH2016 và ICUEH2017, JABES có thêm nhiều cơ hội để kết nối và mời gọi thành công một số nhà khoa học có uy tín tham gia vào Hội đồng Biên tập và phản biện bài viết cho JABES.

Từ năm 2018 trở đi, JABES tổ chức Hội thảo Khoa học quốc tế về Kinh tế và Kinh doanh Châu Á (Asia Conference in Business and Economic Studies – ACBES) với mục đích tạo cơ hội cho các nhà nghiên cứu xuất bản và thảo luận về những ý tưởng và phát hiện khoa học bên cạnh các gợi ý chính sách cho lĩnh vực kinh doanh và phát triển kinh tế. Cho đến nay, JABES đã tổ chức 2 Hội thảo ACBES 2018 và ACBES 2019 với quy mô hơn 150 học giả đến từ các nước khác nhau trong khu vực và thế giới.

Tuy nhiên, với tình hình đại dịch COVID-19 đang diễn ra, việc tổ chức hội thảo gặp trở ngại khi Việt Nam và nhiều nước đang thực hiện chính sách hạn chế tập trung đông người, cách ly người đến từ nước ngoài và vùng có dịch, vì vậy, bất kịp xu thế công nghệ thông tin, Hội thảo ACBES năm 2021 sẽ được tổ chức dưới hình thức trực tuyến (online) nhằm tạo cơ hội cho các học giả, các nhà nghiên cứu trên thế giới được tham gia trao đổi và chia sẻ kiến thức nghiên cứu của mình.

Bên cạnh đó, từ cuối năm 2020, JABES đã triển khai và tổ chức thành công chuỗi tọa đàm Hội nghị chuyên đề “Economics and Business: Agendas for the Uncertain World” (Kinh tế và Kinh doanh: Các thảo luận về Sự bất ổn toàn cầu) bao gồm chuỗi các tọa đàm (JABES Seminar Talks – JST) liên quan đến kinh tế và kinh doanh, nhằm định hướng các chủ đề nghiên cứu thích hợp và hữu ích trong bối cảnh bất ổn toàn cầu đang diễn ra (JST 2020, JST tháng 1, JST tháng 2, JST tháng 4, JST tháng 5, tháng 6, tháng 7) với sự tham dự đông đảo của cộng đồng các học giả trong và ngoài nước. Tiếp nối thành công của chuỗi Hội nghị chuyên đề này, JABES sẽ tiếp tục tổ chức thêm các tọa đàm JABES Seminar Talks – JST Trong thời gian tới.

Trong bối cảnh bất ổn do đại dịch, chuỗi Hội nghị chuyên đề được tổ chức thông qua cả 2 hình thức online và offline sẽ là bước đệm cho việc tiến tới tổ chức Hội thảo quốc tế ACBES 2021 thông qua trực tuyến dành cho người tham dự và khách mời.

3.2.1. Quá trình thực hiện

❖ Mục tiêu

Hội thảo khoa học quốc tế ACBES và chuỗi tọa đàm Hội nghị chuyên đề “Economics and Business: Agendas for the Uncertain World” (Kinh tế và Kinh doanh: Các thảo luận về Sự bất ổn toàn cầu) được tổ chức bằng

hình thức online kết hợp offline nhằm các mục tiêu sau: (1) Đáp ứng yêu cầu thực tiễn trong bối cảnh đại dịch COVID-19 đang diễn biến phức tạp và nhu cầu trao đổi thông tin qua hình thức trực tuyến; (2) mở rộng cơ hội giao lưu, học hỏi trong cộng đồng khoa học quốc tế; (3) mời các chuyên gia quốc tế có uy tín đến trình bày, trao đổi và thảo luận để thu hút các bài viết có chất lượng; (4) định hướng phát triển chủ đề nghiên cứu trong tương lai; và (5) giới thiệu JABES đến cộng đồng khoa học quốc tế.

❖ *Ý nghĩa*

Việc tổ chức Hội thảo khoa học quốc tế và Hội nghị chuyên đề kết hợp cả hình thức trực tiếp và trực tuyến (online) nhằm đáp ứng nhu cầu thực tiễn trong kết nối và chia sẻ tri thức trong cộng đồng khoa học trong nước và thế giới. Đặc biệt, trong thời đại internet và công nghệ thông tin phát triển mạnh mẽ như hiện nay thì việc tổ chức sự kiện trực tuyến đáp ứng được nhu cầu kết nối và chia sẻ thông tin đa dạng của nhiều nhà khoa học, giảng viên và sinh viên; đồng thời, hình thức trực tuyến giúp tăng tính chủ động trong việc truyền tải thông tin và tham gia kết nối cộng đồng khoa học trong nước và ngoài nước.

❖ *Đề án*

Căn cứ theo Quyết định 201/QĐ-BGDĐT ngày 21/01/2020 về việc phê duyệt các dự án khoa học và công nghệ về nâng cao chất lượng tạp chí khoa học năm 2020, JABES đã được Bộ Giáo dục và Đào tạo phê duyệt kinh phí tài trợ tổ chức 4 hội thảo quốc tế với tổng số tiền là 486.052.800 đồng.

❖ *Nội dung*

JABES đã tổ chức thành công 7 tọa đàm thuộc chuỗi tọa đàm Hội nghị chuyên đề “Economics and Business: Agendas for the Uncertain World” (Kinh tế và Kinh doanh: Các thảo luận về Sự bất ổn toàn cầu). Tiếp nối thành công này, JABES cần duy trì tổ chức thêm các tọa đàm liên quan đến kinh tế và các vấn đề nóng trên toàn cầu nhằm thu hút các nhà khoa học trong và ngoài nước viết bài cho JABES.

Thời gian tới, JABES tiếp tục duy trì tổ chức ACBES với quy mô hơn 150 học giả đến từ các nước khác nhau trong khu vực và thế giới, trong đó, chú trọng hơn các giải pháp phát triển sau:

- Mời các chuyên gia quốc tế có uy tín đến trình bày, trao đổi và thảo luận để thu hút các bài viết có chất lượng;

- Giới thiệu JABES đến cộng đồng khoa học quốc tế; tạo cơ hội giao lưu, học hỏi trong cộng đồng khoa học quốc tế;

- Định hướng phát triển chủ đề nghiên cứu và phát hành các số đặc biệt hàng năm để nâng cao hệ số trích dẫn.

❖ *Triển khai*

Hiện tại, JABES đã tổ chức thành công chuỗi tọa đàm Hội nghị chuyên đề “Economics and Business: Agendas for the Uncertain World” (Kinh tế và Kinh doanh: Các thảo luận về Sự bất ổn toàn cầu) bao gồm 7 tọa đàm (JABES Seminar Talks – JST): JST năm 2020 và 6 tọa đàm JST năm 2021 với sự tham dự đông đảo của cộng đồng các học giả đến từ khu vực châu Á và trên thế giới. Trong năm 2021, JABES sẽ tiếp tục tổ chức thêm nhiều tọa đàm liên quan đến kinh tế và kinh doanh, nhằm định hướng các chủ đề nghiên cứu thích hợp và hữu ích trong bối cảnh bất ổn toàn cầu đang diễn ra.

Và đặc biệt, JABES đang trong quá trình chuẩn bị tổ chức Hội thảo Khoa học quốc tế ACBES 2021. Đây sẽ là diễn đàn khoa học cho các nhà nghiên cứu xuất bản và thảo luận những ý tưởng và phát hiện khoa học bên cạnh các gợi ý chính sách cho lĩnh vực kinh doanh và phát triển kinh tế.

❖ *Nguồn lực*

Với sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thì việc chuyển đổi tổ chức sự kiện sang hình thức online hoàn toàn có thể thực hiện một cách nhanh chóng. Có thể kể đến các ứng dụng hiện nay được các trường áp dụng trong giảng dạy và học tập gồm: Zoom Meeting, Google Meeting, Microsoft Team, LMS. Hiện tại, JABES tổ chức chuỗi tọa đàm Hội nghị chuyên đề thông qua công cụ trực tuyến Zoom Meeting, việc này nhằm thử nghiệm tính hiệu quả lâu dài để xem xét ứng dụng cho Hội thảo khoa học quốc tế ACBES 2021 được tổ chức vào tháng 8/2021.

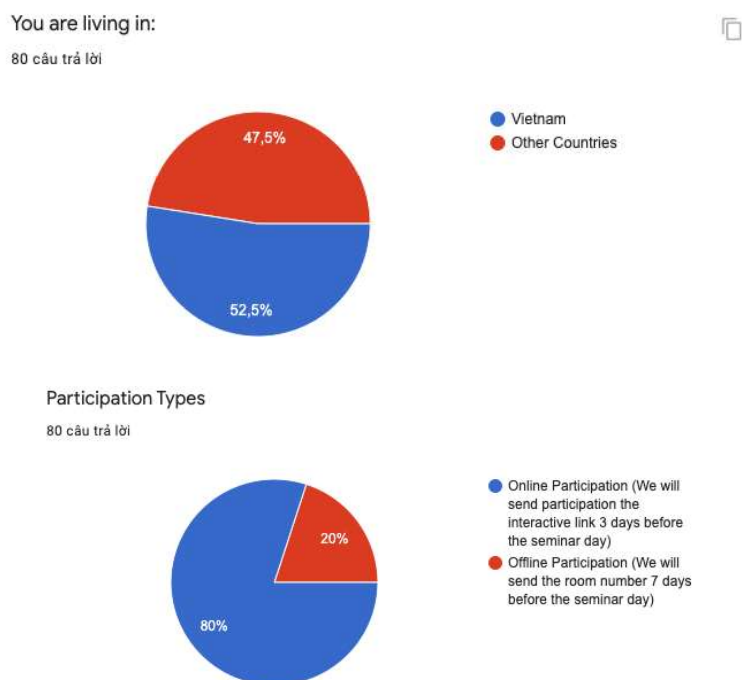
JABES đã mua tài khoản Zoom Meeting, quá trình thử nghiệm tại JABES Seminar Talks cho thấy Zoom Meeting có thể tổ chức một phòng họp, giao lưu trực tuyến cho nhiều người, chất lượng hình ảnh rõ nét, mặt đối mặt và có thể chia sẻ video màn hình chất lượng cực cao, tốc độ nhắn

tin trên giao diện nhanh; Zoom Meeting có khả năng tương thích với hầu hết các thiết bị (PC, Tablet, Mobile) và các hệ điều hành (Window, Ios, Android); Hỗ trợ chia sẻ màn hình, đồng thời có thể chia sẻ cả màn hình hay chia sẻ duy nhất 1 cửa sổ; Hỗ trợ điều khiển từ xa thiết bị của người khác (tắt hoặc mở loa)... vô cùng tiện lợi. Ngoài ra, có thể tiến hành cài đặt mật khẩu cho mỗi phòng họp để tránh người lạ truy cập.

❖ *Kết quả đạt được*

Chuỗi tọa đàm Hội nghị chuyên đề “Economics and Business: Agendas for the Uncertain World” (Kinh tế và Kinh doanh: Các thảo luận về Sự bất ổn toàn cầu) đã được JABES tổ chức lần đầu tiên vào tháng 12/2020 và tiếp tục triển khai trong năm 2021 thông qua hình thức trực tuyến (online) kết hợp trực tiếp (offline) (trong đó, JST tháng 5, tháng 6 và tháng 7 được tổ chức hoàn toàn qua hình thức trực tuyến) đã thu hút số lượng người tham gia lớn và đến từ nhiều nước trong khu vực và trên thế giới. Cụ thể:

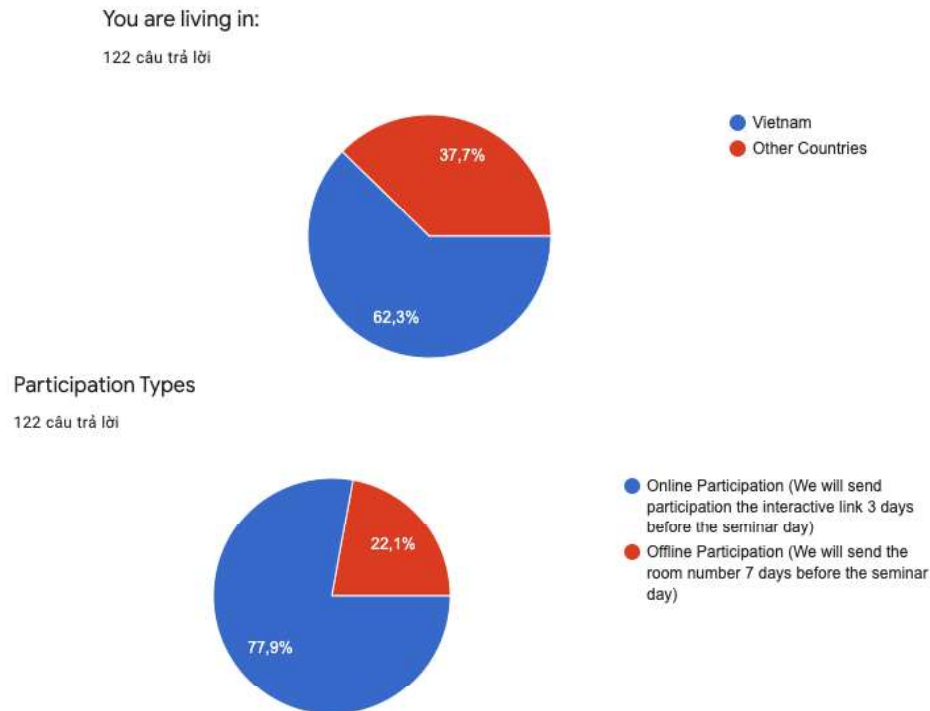
JST tháng 12/2020 được tổ chức lần đầu tiên với 40 học giả, nhà nghiên cứu trong nước tham dự và 38 học giả, nhà nghiên cứu đến từ quốc tế.

Hình 6. Thống kê số lượng người đăng ký tham dự JST tháng 12/2020

Nguồn: Tổng hợp từ JABES.

Được sự ảnh hưởng lan truyền tích cực từ JST năm 2020, JST 2021 tháng 1 tăng thêm tổng số lượng người đăng ký tham dự hơn 120 người với 75 học giả trong nước và 46 học giả quốc tế.

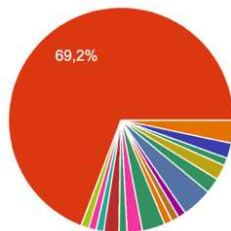

Hình 7. Thống kê số lượng người đăng ký tham dự JST 2021 | Tọa đàm tháng 1

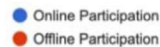
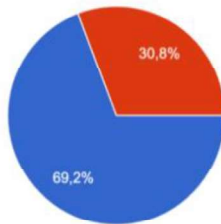
Nguồn: Tổng hợp từ JABES.

Sang JST 2021 tháng 2, Tọa đàm đã thu hút nhiều hơn các học giả đến từ đa dạng các quốc gia trong khu vực và trên thế giới, nhiều nhất là học giả đến từ Indonesia (4 học giả), tiếp đến là Úc và Nigeria (6 học giả). Vì tâm lý lo ngại đại dịch COVID-19 nên đa phần các học giả, nhà nghiên cứu đăng ký tham dự online nhiều hơn so với 2 Tọa đàm trước đó, và số lượng đăng ký tham dự online nhiều hơn số lượng người đăng ký tham dự trực tiếp.

Please indicate your residency
91 câu trả lời

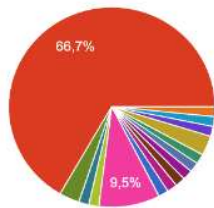
Participation Types
91 câu trả lời

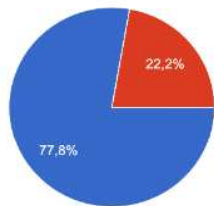
Hình 8. Thống kê số lượng người đăng ký tham dự JST 2021 | Tọa đàm tháng 2

Nguồn: Tổng hợp từ JABES.

Please indicate your residency
63 câu trả lời

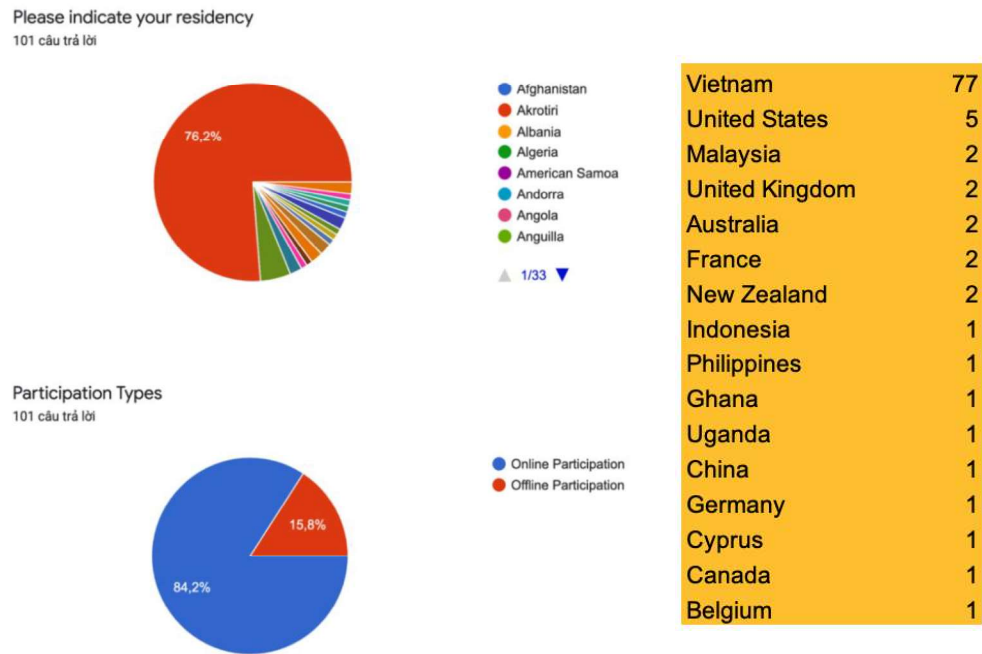
Participation Types
63 câu trả lời

Hình 9. Thống kê số lượng người đăng ký tham dự JST 2021 | Tọa đàm tháng 4

Nguồn: Tổng hợp từ JABES.

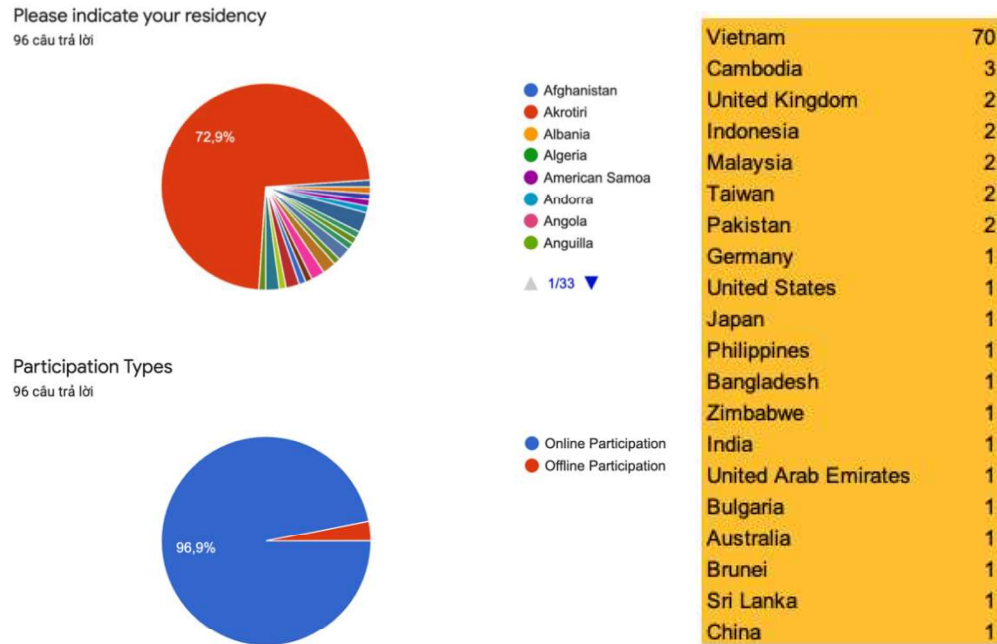
Tiếp nối thành công của các tọa đàm đã tổ chức trước đó, JST 2021 tháng 5 nhận được sự quan tâm nhiều hơn của các học giả, nhà nghiên cứu ở Mỹ và các nước châu Âu. JST 2021 tháng 5 có hơn 84% người đăng ký tham dự trực tuyến, điều này cho thấy được sự tiện ích trong việc ứng dụng Zoom Meeting tổ chức tọa đàm.

Hình 10. Thống kê số lượng người đăng ký tham dự JST 2021 | Tọa đàm tháng 5

Nguồn: Tổng hợp từ JABES.

Bên cạnh đó, những chủ đề nóng đang được thế giới quan tâm được trình bày trong các tọa đàm cũng là cách thu hút học giả, nhà nghiên cứu, nghiên cứu sinh quan tâm đến tọa đàm. Các vấn đề kinh tế xoay quanh ảnh hưởng của COVID-19 được bàn luận sôi nổi, tác động tích cực và mang hiệu ứng lan truyền, thu hút thêm nhiều người đến tham dự nhằm được trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm và kiến thức chuyên môn với các học giả nổi tiếng trong các chủ đề liên quan.

Hình 11. Thống kê số lượng người đăng ký tham dự JST 2021 | Tọa đàm tháng 6

Nguồn: Tổng hợp từ JABES.

Nhìn chung, việc thực hiện bằng hình thức online giúp mở rộng cơ hội giao lưu và trao đổi với các nhà nghiên cứu trong và ngoài nước, giúp tiết kiệm thời gian và chi phí trong khâu tổ chức hội thảo.

Bên cạnh các ưu điểm của việc tổ chức chuỗi tọa đàm Hội nghị chuyên đề bằng hình thức online thì vẫn còn một số vấn đề vướng mắc như:

- Trong việc tổ chức tọa đàm kết hợp online và offline, hệ thống trình chiếu phòng họp không đủ hỗ trợ hiển thị rõ hình ảnh.

- Số lượng người đăng ký tham dự khá đông nhưng nhiều người đăng ký tham dự trực tuyến đã quên tham gia đúng thời gian.

- Có nhiều khách tham dự qua hình thức trực tuyến, máy cá nhân của họ không hỗ trợ camera và ghi âm ảnh hưởng đến việc tương tác trong buổi tọa đàm.

- Tùy thuộc vào đường truyền internet mà sự tương tác trong buổi tọa đàm có thể bị ảnh hưởng khi kết nối internet bị gián đoạn.

3.2.2. Điểm mạnh

Việc tổ chức hội nghị, hội thảo trực tuyến ngày càng phổ biến vì có sự phát triển của internet và hệ thống công nghệ thông tin. Việc tổ chức hội nghị, hội thảo trực tuyến mang lại những ưu điểm gồm:

- Việc sử dụng công cụ công nghệ hỗ trợ họp trực tuyến giúp hỗ trợ mở rộng mạng lưới cộng đồng khoa học ở các quốc gia, giúp cho việc tương tác và trao đổi thông tin dễ dàng hơn, có thể cùng nhau tham gia buổi hội nghị, hội thảo dù ở bất cứ đâu, bất cứ thời điểm nào.

- Giảm chi phí và thời gian tổ chức hội nghị, hội thảo: Không mất quá nhiều thời gian cho việc chuẩn bị hệ thống, phòng họp, tiếp đón khách...

- Sử dụng phần mềm họp trực tuyến giúp việc tương tác giữa nhiều người trở nên hiệu quả trong thời gian ngắn: Không cần gặp mặt trực tiếp, nhiều người vẫn có thể tương tác với nhau dễ dàng thông qua hình thức trao đổi bằng nhắn tin, qua micro.

- Người đăng ký tham dự có thể tham gia bằng cách truy cập đường link dẫn đến phòng họp do JABES gửi đến. Dù ở bất kỳ đâu, khách mời vẫn có thể tham gia vào hội nghị, hội thảo.

3.2.3. Hạn chế

Bên cạnh những nhược điểm của việc tổ chức hội nghị, hội thảo trực tuyến thì vẫn có một số hạn chế như sau:

- Thứ nhất, vấn đề về giao diện ứng dụng: Khi sử dụng phần mềm họp trực tuyến, nhiều khách mời và người tham dự có thể quen hoặc không quen với phần mềm họp trực tuyến đó.

- Thứ hai, sự cố về internet: Tình trạng vẫn xảy ra sự cố gián đoạn internet khiến việc thuyết trình bị gián đoạn, hoặc làm khách tham dự bị gián đoạn phần thuyết trình nào đó.

- Thứ ba, hạn chế về công nghệ: Việc sử dụng máy móc lỗi thời hoặc bị lỗi kỹ thuật cũng gây ra những hạn chế khi sử dụng phần mềm họp online, ví dụ như các lỗi: camera, ghi âm, hình ảnh trình chiếu...

4. KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC VÀ BÀI HỌC KINH NGHIỆM

4.1. Tóm tắt kết quả đạt được

Sau khi triển khai thực hiện quốc tế hoá và chuyển đổi số trong quản trị xuất bản ấn phẩm khoa học và tổ chức tọa đàm, hội thảo trực tuyến, JABES đã đạt được những thành tựu cơ bản:

- Thứ nhất, ngày 9/6/2021, JABES-E chính thức được công nhận vào Danh mục trích dẫn các nguồn mới nổi (Emerging Sources Citation Index – ESCI). JABES-E là tạp chí khối ngành kinh tế đầu tiên của Việt Nam được gia nhập vào ESCI thuộc Hệ thống Web of Science. Đây là bước tiến quan trọng trong tiến trình giúp JABES của UEH đảm bảo đủ tiêu chuẩn để được xếp hạng vào hệ thống tạp chí đạt chuẩn Scopus.

- Thứ hai, số lượng thành viên, người tham dự các hoạt động do JABES tổ chức đã tăng đáng kể; nhằm định hình rõ nét sự gia tăng nhận diện thương hiệu và sự lan toả của JABES đối với cộng đồng khoa học và học thuật trên toàn thế giới.

- Thứ ba, số lượng lượt trích dẫn, số lượng tải bài báo và sức ảnh hưởng của JABES-E đã và đang dần được tăng cao. Theo thông tin từ Nhà xuất bản Emerald, chỉ số Citescore trích dẫn của JABES trong khoảng giá trị 3,45 (tính số lượt trích dẫn trên toàn bộ bài báo từ 2019: $152/44 = 3,45$) và đạt được 2,62 (nếu chỉ tính những bài báo từ năm 2018 đến nay = $152/58$). Với chỉ số này, xếp hạng phân vị của JABES nằm trong khoảng từ Q2 đến Q1 với các tiêu mục:

Tài chính: Tỉ phân vị thứ 69 đến 80.

Kinh tế học và Kinh tế lượng: Tỉ phân vị thứ 66 đến 77.

Kinh tế, Kinh tế lượng và Tài chính (ngành rộng): Tỉ phân vị thứ 80 đến 90.

Kinh doanh, Quản trị và Kế toán (ngành rộng): Tỉ phân vị thứ 65 đến 76.

- Thứ tư, JABES đã thu hút lượng đáng kể thành viên hội đồng là các Giáo sư, Phó Giáo sư, Tổng Biên tập các tạp chí hạng A và A* trên thế giới tham dự biên tập. Bên cạnh đó, hội thảo ACBES cũng đã có được 4 khách mời đặc biệt cùng đội ngũ cố vấn là những giáo sư theo từng chuyên ngành hẹp như: Quản trị du lịch, kinh tế và kế toán...

- Thứ năm, hội thảo ACBES cũng đã tạo được kết nối giữa Trường Đại học Kinh tế TP.Hồ Chí Minh và trường Đại học Lincoln (New Zealand) với sự bảo trợ và chia sẻ thông tin của Đại sứ Quán New Zealand tại Việt Nam, sự bảo trợ ân phẩm đặc biệt từ Tạp chí Research in International Business and Finance (chỉ số ảnh hưởng: 4.0 và SCOPUS Q1) với chuyên san: “Thời đại rủi ro mới”. Hội thảo tập trung hướng đến những mảng nội dung về tăng trưởng và phát triển bền vững. Tính đến ngày 30 tháng 07 năm 2021, số lượng bài viết gửi tham dự Hội thảo là 225 bài, từ nhiều học

giả đến từ hơn 30 quốc gia tham dự, tỷ lệ bài viết do tác giả nước ngoài gửi đến đạt khoảng 50%; các bài viết đều trải qua quá trình phản biện chặt chẽ, Hội đồng khoa học của ACBES 2021 đã tuyển chọn được bài viết xuất sắc để trình bày kết quả nghiên cứu tại Hội thảo.

- Thứ sáu, chất lượng bài viết phiên bản tiếng Anh, tiếng Việt của JABES ngày càng cải thiện. Đáng chú ý là việc xuất hiện những hình thức bài mới trong các số ấn phẩm như: Số đặc biệt, bài Short-Letter, bài Book Review... đây là những hình thức gia tăng thêm sức mạnh học thuật và tạo ra diễn đàn học thuật đúng nghĩa để đảm bảo sự phát triển chuyên môn trong Kinh tế và Quản trị tại JABES.

4.2. Bài học kinh nghiệm

Sau khi thực hiện chuyển đổi số trong quản trị xuất bản ấn phẩm khoa học và tổ chức tọa đàm, hội thảo trực tuyến, JABES rút ra được bài học kinh nghiệm và mô hình tổ chức để góp phần thúc đẩy quá trình chuyển đổi số và đã đạt được những kết quả đáng ghi nhận như sau:

- Về phía UEH, JABES thực hiện và tuân thủ định hướng phát triển chuyển đổi số và nghiêm túc triển khai các hoạt động, chương trình do Lãnh đạo UEH đề ra. Từ đó, việc thực hiện được diễn ra thuận lợi nhờ có sự ủng hộ, chỉ đạo sát sao và tuân thủ theo đúng các mục tiêu, chiến lược phát triển và quá trình hội nhập quốc tế. Bài học kinh nghiệm của JABES chính là quốc tế hoá nhưng vẫn phải đảm bảo được tính tuân thủ định hướng của Trường Đại học Kinh tế TP.Hồ Chí Minh trong quá trình chuyển đổi.

- Về phía JABES, tích cực và nhanh chóng thích nghi với những quá trình chuyển đổi số như: Linh hoạt chuyển từ hình thức trực tiếp (Physical) sang hình thức trực tuyến (Virtual) để đối phó với đại dịch COVID-19 trong Seminar và hội thảo; tích cực đẩy nhanh quá trình quản trị hệ thống bằng điện tử để đảm bảo rằng mọi khâu quản trị được ghi nhận đúng và minh bạch quá trình xử lý bài báo. Bên cạnh đó, liên tục cập nhật những nội dung xuất bản, những kiến thức về quản trị xuất bản cũng là một giải pháp để tạo tính mới và đột phá trong quá trình triển khai. Không chỉ riêng JABES, những đơn vị trong quá trình chuyển đổi số có thể học tập và tham khảo kinh nghiệm từ những đối tác dẫn đầu để học hỏi và cải thiện mô hình một cách tốt nhất.

- Về đối tác, tiếp tục hợp tác và mở rộng mạng lưới học giả chính là kinh nghiệm của JABES trong quá trình chuyển đổi số. Các mạng lưới học giả này được kết hợp từ trong quá trình triển khai Research Fellow, hoặc

quá trình nộp bài và xây dựng cơ sở dữ liệu bài viết cũng có thể góp phần tăng cường lượng học giả. Chuyển đổi số cũng đặt ra việc hợp tác số với các đơn vị như: Nhà xuất bản trực tuyến Emerald, các trường Đại học và các công ty thiết kế... – đây cũng chính là giải pháp kinh nghiệm mà JABES luôn tiếp tục quan tâm và triển khai thực hiện.

5. KẾT LUẬN

Sau khi xây dựng khung lý thuyết về quá trình chuyển đổi số trong quản trị xuất bản ấn phẩm khoa học và tổ chức tọa đàm, hội thảo tại Tạp chí Nghiên cứu Kinh tế và Kinh doanh Châu Á, bài viết này đã đưa ra những kết quả thực tiễn về quá trình chuyển đổi số, khung hành lang cơ sở pháp lý, những hoạt động thực tiễn và kết quả đạt được trong khi thực hiện. Quan trọng hơn, những bài học kinh nghiệm được đặt ra và cũng góp phần giải quyết bài toán chuyển đổi số cho các đơn vị xuất bản và hỗ trợ khoa học. Cuối cùng, bài viết này đóng góp về mặt thực tiễn về giải pháp và những lý luận liên quan đến quá trình chuyển đổi số từ đơn vị.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Biermann, M. (2021). *Remote talks: Changes to economics seminars during Covid-19* (No. dp1759). Centre for Economic Performance, LSE.
2. Bộ Thông tin và Truyền thông. (2019). *Đề án chuyển đổi số quốc gia*. Truy cập từ https://mic.gov.vn/Upload_Moi/DuThaoVanBan/PL03-DU-THAO-DE-AN-CHUYEN-DOI-SO-QG-VER-1.0.pdf
3. Bộ Thông tin và Truyền thông. (2020). *Báo cáo đánh giá tổng kết thực hiện quyết định số 392/QĐ-TTG ngày 27/3/2015 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt “Chương trình mục tiêu phát triển ngành công nghiệp CNTT đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2025”*. Hà Nội.
4. Cameron, A., Pham, T. H., Atherton, J., Nguyen, D. H., Nguyen, T. P., Tran, S. T.,..., & Hajkowicz, S. (2019). *Tương lai nền kinh tế số Việt Nam – Hướng tới năm 2030 và 2045*. Brisbane: CSIRO.
5. Campos, R., Leon, F., & McQuillin, B. (2018). Lost in the storm: The academic collaborations that went missing in hurricane ISSAC. *The Economic Journal*, 128(610), 995–1018.
6. Pedaste, M., & Kasemets, M. (2021). Challenges in Organizing Online Conferences: Lessons of the COVID 19 Era. *Educational Technology & Society*, 24(1), 92–104. Truy cập từ <https://www.jstor.org/stable/26977859>
7. Schwarz, M., Scherrer, A., Hohmann, C., Heiberg, J., Brugger, A., & Nuñez-Jimenez, A. (2020). COVID-19 and the academy: It is time for going digital. *Energy Research & Social Science*, 68, 101684.
8. Ủy ban Nhân dân Thành phố Đà Nẵng. (2020). *Đề án chuyển đổi số tại thành phố Đà Nẵng đến năm 2025, định hướng đến năm 2030*. Truy cập từ <https://vndxe.vn/blogs/da-nang/de-an-chuyen-doi-so-tai-thanh-pho-da-nang-den-nam-2025-dinh-huong-den>
9. Vial, G. (2019). Understanding digital transformation: A review and a researchagenda. *Journal of Strategic Information Systems*, 28, 118–144. Retrieved from <https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S0963868717302196?token=9D7442B63833E495ED5D9FBE87308CE3902CD5EC622FF995321E29A55334F9CE6BDF91540B108B50451113FD5999EC5F&originRegion=us-east-1&originCreation=20210514022453>